Memlekette bir milyona yakın esnaf var. Bunların vaziyetini tayin için bir kanun lâyihası hazırlanacak.

Milliyet

Sahip ve Başmuharriri: Siirt Meb'usu MAHMUT

Muahedelerin tadili aleyhine Romanya ve Yugoslavya şehirlerinde muazzam nümayişler yapıldı.

FİATI 5 KURUŞTUR | 8 inci sene No. 2621 | SALI | 30 MAYIS 1933 | Tel: { Müdür 24318, Yazı müdürü 24319 İdare ve Matbaa 24310

1 - Deniz yolları işletme kanunu Meclisten çıktı
2 - Tefecilik yapanlar ağır cezaya çarpılacaklar

Borçlar itilâfının Tasdiki

Borçlar itilâfının Büyük Millet Meclisi tarafından tasdik edilmesi üzerine harici münasebetlerimizdeki son pürüz de izale edilmiş oluyor. Gerçi bu borçlar meselesinin yabancı devletleri resmen alâkadar eden bir cihetı yoktur. İhtilâf, bir taraftan Osmanlı devletinin varisi sıfatile Türk cümhuriyeti, diğer taraftan da Osmanlı borçlarının kupon hâmilleri arasında idi. Fakat bunun haricî münasebetlerimiz üzerine olan tesirlerini ve akislerini Lausanne sulhünden beri gördük ve anladık. Kaldı ki bu mülâhazadan sarfınazar, millî Türk devleti Lausanne'dan beri Osmanlı borçlarının kendi hissesine isabet edecek mikdarını tediyeye hazır olduğunu daima tekrar etmiştir. Yalnız bir şartla: Tediye kabiliyetimizin hududu içinde. Ve bilâhara bütün alacak verecek işlerinin tasfiyesinde esas olarak kabul edilen bu prensip, ilk defa olarak Lausanne'da İsmet Paşa tarafından ileri sürülmüştür.

Borçlar meselesi hayli karışık bir iştir. Bizim anlayacağımız şudur: Mündarik Osmanlı imperatorluğu 161 milyon altın liralık borç bırakmıştı. Ve bu 161 milyon lira varisleri arasında taksim edilirken, Türkiye cümhuriyetinin hissesine 107 buçuk milyon altın lira isabet etti. Eğer bu borçları Osmanlı imperatorluğu tarafından tediye edilen şartlar altında ödemekte devam etseydik, 91 sene müddetle her sene 5,300,000 altın lira verecektik.

Şimdi tasdik edilen Paris itilâfile 107 milyon liralık borç 8 buçuk milyon liraya iniyor. İtfa müddeti 91 sene yerine 50 sene olmak üzere tesbit edilmiştir. Ve bu borcu elli senede itfa edebilmek için senede faiz ve amortisile beraber 700 bin altın lira tediye edeceğiz.

Denilebilir ki elli sene için senede 700 bin altın tediye edeceğimize göre, bu borçlar için 8 buçuk milyon değil, 35 milyon ödeyeceğiz. Bu, doğrudur. Fakat eğer bugün elimizde 8 buçuk milyon altın olsa ve bu borçları derhal tediye etmekte bir fayda görsek, bunu yapar ve bu borçlardan da kurtulabilirdik. Defaten tediye edemiyeceğimize ve sermayeye elli senelik faiz binecefine göredir ki, yekûn otuz beş milyona baliğ oluyor. Esasen Osmanlı borçları hakkında da vaziyet böyle idi. 107 milyon sermaye için 91 sene müddetle her sene 5 milyon 300 bin lira tediye etmek suretile 482 milyon 00 bin lira ödeyecektik.

8 buçuk milyon lira borç, senede 00 bin lira tediye edilmek suretile ödenmekle beraber, ilk altı sene tediye edeceğimiz para bu mikdardan aşağı olacaktır. Hazineden ilk sene 560 bin, ikinci sene 585 bin, üçüncü sene 610 bin, dördüncü sene 635 bin, beşinci sene 660 bin, altıncı sene 685 bin lıra çıkacak ve ancak yedinci senedir ki hazineden çıkacak para 700 bin lira olacaktır. Bunun sebebi bu seneler zarfında tediye edeceğimiz para ile 00 bin lira arasındaki farkın bugün alacaklılarımızın elinde bulunan 113 milyon frank paramızdan mahsup edilmesidir. Yani alacaklılar bu müddet zarfında gene 700 bin lira almakla beraber, hazinemizden daha az para çıkacaktır.

Faizin yüzde yedi buçuk olması bakarilerimize ağır görünebilir. Vaziyet hiç te böyle değildir. İzah edelim: Devletlerin borçları hesaplandığı zaman sermayeden ziyade senelik ödenen tediyeler, yani faiz ve amorti için verilecek para nazarı itibara alınır. Alacaklılarımız ile pazarlık neticesinde 700 bin altın vermeği tesbit ettikten sonra yüksek faiz vermek aşağı faiz vermekten daha kârlıdır. Çünkü faiz aşağı da olsa senede 700 bin, yüksek te olsa senede 700 bin lira vereceğine göre, faiz nisbeti az olarak tesbit edilirse, sermayenin mikdarı çoğalacak demektir. Senede 700 bin lira yüzde yedi buçuktan 8 buçuk milyon liranın faizi ise, 700 bin lira yüzde 3,75 ten 17 milyon liranın faizidir. Binaenaleyh eğer piyasalardaki itibarımız ileride müsait olur da meselâ yüzde beşten para bulursak, bu borçları tediye edip te yüzde yedi buçuktan kurtulabiliriz.

Hülâsa Paris itilâfı, Osmanlı borçları hakkında ümit edebileceğimizden daha müsait şartlarla aktedilmişti. Ve bunu her şeyden fazla İsmet Paşanın gerek Lausanne konferansında ve gerek konferanstan sonra takip ettiği siyasete medyunuz. İsmet Paşa milleti, tahammülünün fevkinde bir malî yük altına koymamak için çok müzakerelerini inkıtaa kadar gördü. Ondan sonra da meseleyi yabancı bir alâka ile takip ederek bu neticeye vardırdı. Saraçoğlu Şükrü Bey de Paris mukavelesinin müzakeresinde ve milli menfaatimize uygun bir şekilde intaç edilmesinde mühim hizmetleri olmuştur. Ve BüyükMillet Meclisinin hakkında verdiği teşekkür kararı bu hizmetin haklı bir mükâfatıdır.

Ahmet ŞÜKRÜ

Sahillerimizde posta seferleri işi inhisara alındı

Bu inhisarı, Deniz Yolları İşletme Müdürlüğü idare edecek..

Tapu için harç yok

ANKARA, 29 A.A. — B. M. M. bugün reis vekili Hasan Beyin riyasetinde toplanarak deniz yolları işletme kanun lâyihasını müzakere ve kabul etmiştir.

Kanuna göre Türkiye sahillerinde muntazam posta seferleri işi devlet inhisarına alınmıştır. Bu inhisar deniz yolları işletme müdürlüğü tarafından işletilecektir. Eshamı nama muharrer ve Türklere münhasır olmak ve halen mevcut posta seferleri yapan Türk armatörlerinden bu kanunun meriyeti tarihin-

(Devamı 5 inci sahifede)

Balkanlı murahhaslar

Dün şereflerine bir ziyafet verildi, samimî nutuklar söylendi

Balkan haftası münasebetile Balkan Ticaret ve Sanayi Odası reisi Nemli zade Mitat B. dün murahhaslar şerefine Tokatlıyan otelinde bir öğle ziyafeti vermiştir. Ziyafette Balkan haftasında bulunmak üzere şehrimize gelen murahhaslarla Balkan Ticaret Odası heyeti, Vali muavini Ali Rıza, Belediye muavini Hâmit, İnhisarlar umum müdürü Hüsnü ve muavini Mitat B. ler. Darülfünun müderrislerinden İbrahim Fazıl ve Muzaffer B. ler bulunmuşlardır.

Yemeğin sonuna doğru samimî nutuklar söylenmiştir. Evvelâ Nemlizade Mitat B. söylediği nutukta murahhaslara teşekkür ettikten sonra Balkan Ticaret Odasının ehemmiyetinden bahsederek şimdiye kadar sarfedilen mesainin, Balkan devletlerinin umumî menfaatları ile her devletin hususî menfaatlarının ve beynelmilel medeniyet âleminin menafiinin biribirleri telif etmek lüzumunu gösterdiğini ve bu vadide teşriki mesaî hisleri ile hareket edilmesinin memnuniyeti mucip olduğunu söylemiştir.

Nemli zade Mitat B. den sonra Balkan Ticaret Odası ikinci reisi ve Romanya ticaret mümessili M. Manescu'da bir nutuk söylemiştir. M. Hanescu çok alkışlanan nutkunda Balkan konferansının programı sulh ile hulâsa edilebileceğini söyledikten sonra, Nemlizade Mitat B. in İstanbul Ticaret Odası reisi sıfatile, bürolarında Balkan Ticaret Odasına yer vermek suretile gösterdiği misafirperverliğe teşekkür etmiş ve Balkan Ticaret Odasının mesaisinde muvaffak olmak için hiç bir şey ihmal edilmemiş olduğunu söyliyerek kadehini Gazi Hz. nin şerefine kaldırmıştır.

Yunan murahhası M. Kofinas ta irat ettiği nutukta siyasî iktisadî ve içtimaî icapların teşriki mesaî fikrini ortaya koyduğunu ve bu surette müşterek bir Bal-

(Devamı 5 inci sahifede)

Kadın seyyahlar

Mme. Roosevert

Şehrimize otomobil ile gelen Amerika Reisicümhuru M. Roosevelt'in akrabasından Madam Roosevert bugünlerde otomobille seyahatine devam ederek Singapura gidecektir. .

Kabine içtimaı

Ödünç para verme işleri kanunu Meclise verildi

Lâyıhanın esasları

ANKARA, 29. (Telefonla) — İcra Vekilleri heyeti bu sabahki içtimaında Meclise tevdi edilecek bazı kanun lâyihalarını müzakere etmiştir. Bu meyanda ödünç para verme işleri hakkındaki kanun lâyihası da görüşülmüş, lâyiha geç vakit Meclise sevkolunmuştur. Bu lâyiha İktısat ve Adliye encümenlerinden mürekkep muhtelit bir encümende tetkik edilecek ve tatilden evvel heyeti umumiyeden geçerek kanuniyet kesbedecektir.

Ödünç para verme işleri hakkında daki lâyihaya göre, ö-

(Devamı 5 inci sahifede)

Gazi Hz.

Demiryol oğrağındaki halka teşekkür ettiler

ANKARA 29 A.A. — Reisicümhur Hazretleri Erzurum - Sıvas ve Filyos - Ereğli Demiryollarının yapılmasının kararlaşmasından ötürü yolun uğrağındaki yerler halkının Belediye ve fırka reisleri vasıtasiyle Cümhuriyet hükûmeti ve kendileri hakkında bildirdikleri güzel duygulara teşekkürle sevinçlerine iştirak ettiklerinin iletilmesini emir buyurmuşlardır.

Kâzım Paşa geliyor

ANKARA, 29 (Telefonla) — Millet Meclisi Reisi Kâzım Paşa önümüzdeki pazartesi günü ailesile birlikte İstanbula gidecektir.

Hariciye vekili geliyor

Viyanada bulunan Hariciye Vekili Tevfik Rüştü Bey bugün şehrimize gelecek ve ağlebi ihtimal akşamki trenle Ankaraya gidecektir.

Gümrük tarifeleri Tadilâtı

Bu akşam Bütçe Encümenine veriliyor

ANKARA, 29 (Telefonla) — Gümrük tarifesi kanununda yapılacak tadilât hakkındaki kanun lâyihasını tetkik eden Muhtelit encümen Edirne mebusu Şakir Beyin riyasetinde içtimalarına devam etmektedir. Encümen bu gece de toplanarak yarına kadar tetkikatını ikmale çalışacak ve yarın akşam lâyihayı Bütçe encümenine verecektir. Lâyiha Meclisin son toplanışında müzakere edilecek ve kanuniyet kesbedecektir.

Şakir Bey

Aka Gündüz'ün *Yayla Kızı*

Millî, büyük, sinema romanı

Aka Gündüz Beyin, bilhassa Milliyet için uzun zamandan beri hazırlamakta olduğu bu roman bitmek üzeredir. Büyük inkılâbın mühim bir tarafını Anadolu yaylasının kırında gösteren bu millî, büyük roman ayni zamanda yepyeni bir senaryodur. (Bu toprağın kızları) nı, (Dikmen yıldızı) nı, (Çapkın kız) ı, son çıkardığı (Üvey ana) yı okuyanlar (Yayla kızı) nda daha yeni, daha heyecanlı bir olgunluk bulacaklardır.

Bina işi hallediliyor

Tıp fakültesini yerleştirmek için yüz kadar bina gezildi

M. Malche'ın beyanatı

Darülfünun ıslahat komitası dün sabah Pr. M. Malche'in riyasetinde toplanmıştır. Bu toplantıda hastahanelere yerleştirilecek olan klinik ve poliklinikler yerleri hakkında görüşülmüştür. Hastahanelerde talebenin yatak meselesi tamamen halledilmiştir. İslahat komitası bugün Haydarpaşaya giderek fakülte hastahanelerini gezecek ve tatbikat yapacaktır. Yarın komita tekrar içtima ederek Tıp fakültesinin nakline ait bazı işleri halle çalışacaktır. Tıp fakültesinin taşınacağı binalar arasında son zamanda en fazla İstanbul lisesi binası üzerinde durulmaktadır. Komita şimdiye kadar 100 kadar bina gezmiştir. İçinde en çok İstanbul lisesi binası muvafık bulunmaktadır. Haber aldığımıza göre, fakülte bu binaya taşındığı takdirde, lise binadan başka bir yere taşınacak değildir. Çünkü bina müsaittir. Fakültenin bütün klinik, poliklinik ve lâboratuvarları hastahanelere taksim edilecek, bazı dersler de fen fakültesi lâboratuvarlarından istifade edilecektir.

M. Malche ne diyor?

Dr.. M. Malche dün bina meselesi hakkında şunları söylemiştir:

— Tıp fakültesinin taşınacağı bina hakkında henüz kat'i bir karar yoktur. Birçok binalar gezdik, tetkik ettik. Bunları Maarif vekâletine bildiriyoruz. Vekâlet bunlardan birini tercih edecektir.. Bina meselesinin bir iki güne kadar katileşeceğini ümit ediyorum. "

M. Malche

Osman Bey yerine Rüştü Bey

Dünkü nüshamızda Darülfünuna ait bir yazıda ıslahat komitası azasından Osman Beyin söylediklerini, aynı komita azasından Rüştü Beye atfen, bir sehiv dolayısile, neşrettiğimiz için özür dileriz.

Galatasaray-Fenerbahçe karşılaşıyorlar

Fener-Vefa hadisesi hâlâ durulmadı, Futbol heyeti tetkikata başladı

Bu hafta, Galatasaray ile Fenerbahçe takımları lik maçlarını oynayacaklardır. Bu iki kulübün birisinin küme şampiyonluğuna namzet olması ve diğerinin de küme sonuncusu bulunması itibarile yapacakları maç büyük bir alâka ile beklenmektedir. Bunun sebebi de her iki takımın oyunlarının en iyisini oynayacakları ümidi ve her iki tarafın da bol alâkadarları oluşudur.

Lik maçlarının birinci devresinde Galatasarayın 5 - 1 mağlûp olması bu seferki maçın kıymetini tenkis etmiş değildir. Bilâkis herkes aşağı yukarı

(Lûtfen sahifeyi çeviriniz)

Yeni gümüş ve nikel para!

Paraların basılması hazırlığına başlandı, makineler tamir ediliyor

Hangileri gümüş, hangileri nikel?

Gümüş bir liralık ve ufaklık para basılmasına dair olan kanunun M. Meclisinde müzakere ve kabul edildiği malûmdur. Kanunun bugünlerde Darphane müdürlüğüne tebliği beklenmektedir. Darphanede yeni Cümhuriyet madenî paralarının basılması için icap eden hazırlıklara hararetli bir şekilde devam edilmektedir Kanunun tebliğinden sonra Maliye vekâletile Darphane idaresi müştereken yeni paraların eşkâl ve evsafını tesbit edeceklerdir. Bundan sonra mutabık kalınan şekil için bir müsabaka açılacak, en fazla beğenilecek olan resim kabul edilecektir. Bu müddet zarfında makinelerin kalıp ve yuvalarında lüzum görülen tadilât yapılacak ve gümüş, nikel, çelik gibi malzeme tedarik edilerek hemen faaliyete geçilecektir. Bütün bu işlerin nihayet üç ay zarfında intaç edilerek para basma ameliyesine başlanabileceği ümit edilmektedir. Basılacak paraların 12 milyon liralığı gümüş, 7 milyon liralığı da nikel ve bronz olacaktır. 1 - 5 ve 10 kuruşlukları nikel, 100, 50 ve 25 kuruşlukları gümüştür. Paralar bir taraftan basılırken gümüş ve

(Devamı 5 inci sahifede)

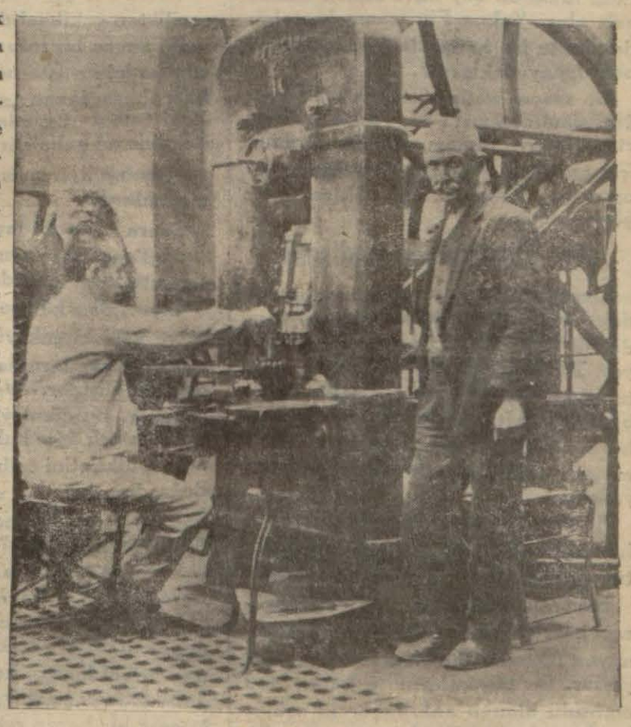

Darphanede bir makine çalışırken..

Tarihi tefrika: 17

Yıldızdan Ordu Köşküne

Yazan: S. N. Her hakkı (Milliyet) indir.

TAADDÜDÜ ZEVCAT

Mahmut Esat Efendinin risalesinin hülâsası. — Sansörün çizdiği sahife. — Kanunu medenî, hukuku aileyi esaret kayıtlarından kurtardı!.

Mahmut Esat Efendi merhum, kitabında, dini islâmın taaddüdü zevcata ne gibi kayıtlar ve şartlar altında cevaz verdiğini anlatır.

Taaddüdü zevcat risalesinde der ki:

Dini islâmın buna cevaz vermesi ihtiyacatı tabiiyeden münbais bir ruhsattan ibarettir. Vahdeti zevce, esas olarak müstahsendir. İkinci bir kadınla izdivaç takdirinde her ikisini de iaşede, iskânda, ilbasta, hattâ içtimada, "kavli maruf" yani tatlı sözle hatırlarını tatyibe riayet etmek lâzım gelir. Aksi takdirde taaddüdü zevcat makduh ve memnudur.

Mahmut Esat Efendi, bütün bu kayıt ve şartları âlimane, vâkıfane bir surette şerh ve izah etmekte idi.

Meselâ, ikinci bir karı almış olan kimse, birisini güzelce besleyin giydirir, kuşatır, iyi muamele eder, hoşça tutar da; öbürünü nfakasız, giyimsiz kuşamsız, aç, çıplak bırakır ve yüzüne bakmayıp kalbini kırar, incitirse gadir ve zulmetmiş olur. Bu ise, büyük bir günahtır. Allah, zulmü, zalimi sevmez. Kuranıkerimde, birçok âyatı kerimede yazıldığı üzere zulüm haramdır. Mütecasiri, ukubatı suphaniyeye uğrar.

Nikâhlı karılar hakkındaki bu ağır ve ağır olduğu kadar da muhik kayıt ve şartları benim, diyen hangi erkek yerine getirebilir? Bunu , yalnız servet dahi temin edemez. Erkeğin mizacı, ahlâkı da büyük bir rol oynar. Erkeğin, âsabına hâkim olması lâzımdır. Öyle, ayrı huyda, ayrı yaradılışta dört kadını, ayni derecede memnun ve mes'ut edebilmek hemen hemen gayri mümkün gibidir.

İslâm dininde, esas olarak taaddüdü zevcat yoktur; ancak bir ruhsattan ibarettir, fakat koyduğu şartlar o kadar ağırdır ki menetmekle müsavidir.

Bir erkeğin serveti kifayet etse de aldığı dört karıyı ayni suretle giydirse, kuşatsa, beslese, gene iş bitmiş olmuyor. Zevceler arasında geçimsizlik çıktı mı, mesele bütün bütün müşkülleşir. Hüsnü muaşeret, dirlik, bunun temelidir. Ne kadar melek huylu olsalar, dört kadının bir arada, dırıltısız, gürültüsüz, güzel güzel geçinmeleri pek kabil değildir. Erkek, ayrı ev açmak ıztırarında kalacaktır. Dört ayrı ev açmak ve bu evleri müsavata, hakkaniyete riayet ederek idare etmek her babayiğitin kârı değildir.

Dört karı alan bir erkeğin keyfi ve huyu için zulüm ve istibdat etmesine islâm dini, kat'iyyen cevaz vermez.

Mahmut Esat Efendi merhum, neşriyatı sırasında "Surei nisa" da ve sair surei şerifelerde mevcut âyatı kerimeyi ve o hususa ait hadisi nebevileri de zikir ve dercetmişti. Kitabın 19 uncu sahifesinde, eski devirlerin en başlı fenalıklarından olan nikâhsız cariyeler istifraşını, odalık kullanılmasını pek acı bir lisan ile tenkit ve muahaze etmişti. Yalnız bir rüşveti kelâmiye olmak üzere "hali hazırda o gibi fenalıkların önü alındığını" kaydediyordu. Fakat Maarif sansörü bu rüşveti kelâmiyeyi yutmadı. Sahifeyi olduğu gibi çizdi.

Filhakika Sultan Hamit zamanında saray, eskisi gibi rezalet bir halde değildi. Gerek sarayda, gerek konaklarda harem hayatı biraz düzelmişti. Bunlarda, nikâhâsız cariyeler, odalık yoktu, büsbütün ortadan kaldırılmıştı, zannedilmesin.. Mikdarı ve şekli biraz salâha yüz tutmuştu.

Kadınların tabii ve medeni hukuku, tanınmamıştı, ailelerin içtimai vaziyetleri, yaşayış hak ve tarzları insanlığa yakışır bir surette takdir ve tanzim edilmemişti. Kadın, sarayda olduğu kadar, konaklarda, evlerde de esirdi; hakkı hayatı yoktu. Çocuklar da kadınlar kadar zavallı idi. Bir müstefrişeden, bir odalıktan olan çocuğu, eğer isterlerse evlât olarak kabul ederler, odalığı, yahut cariyeyi esir pazarında satarlardı. Anayı çocuğundan ayırırlardı. İsterlerse, çocuğu da anası ile birlikte satabilirlerdi. Esir ticareti menedildikten, esirciler, esir pazarları kalktıktan sonra bunun şekli değişti. Odalığı, cariyeyi çırak çıkarırlar, yani gelin ediverirlerdi.. Ananın, çocuğu üzerinde hiç bir hakkı tanınmazdı.

Millet, hakkı hâkimiyetini eline alarak kendi kanunlarını teşri ve tanzim bahtiyarlığına erdi.. Kanunu medeniyi kabul ve tatbik etmiş olmakla hukuku aileyi esaret ve esaet kayıtlarından müebbeden kurtarmış oldu. Fakat "imam" lık, (emir) lik, (halife) lik iddia eden padişahlar, hukuku aileyi tanımak, hukuku medeniyi kabul etmek şöyle dursun, nikâhsız cariyeler, odalıklar aleyhinde; iki satır yazıya, bir sahife tenkide, müahazeye tahammül edemiyor, hoş göremiyor, göz yumamıyordu. Mahmut Esat Ef. nin kitabından çizilen 19 uncu sahife, sarayının, babalarınınkine, dedelerininkine nisbeten daha mazbut ve daha makul olduğunu söylediğimiz Sultan Hamit bile bu noktaya gelince duruyordu.

Maarif sansörünün çizdiği sahife, devrin zihniyeti üzerine çekilmiş bir çizik lekedir.

(Arkası var)

Yarın:

"MESNEVÎ" ÇARPMIŞ!

Bir kıt'nın mânası. — Doğru söyli yeni dokuz köyden kovarlar. — Memleketine sürgün!

---

kanidir ki sarı kırmızılılar bugün, dune nazaran daha iyi, daha kuvvetli vaziyettedirler. Onun için kuvvetle tahmin ediyoruz ki alınacak netice herhalde geçen seferki gibi olmıyacaktır.

Her iki takımın kadrosuna gelince:

Sarıkırmızılıların henüz nasıl bir takım ile sahaya çıkacaklarını bilmiyoruz. Herhalde en kuvvetli şekillerile çıkabilmek için elden gelen bütün külfeti ihtiyar edeceklerdir..

Sarı lâcivertliler ise lik maçlarının başından beri aşağı yukarı ayni kadro ile oynuyorlar. Binaenaleyh bu noktada fazla bir şey ilâve etmek esasen zait olur. Yalnız Füruzanın hastalığı dolayısile bu hafta da Fazıl - Yaşar bek oynayacaklardır.

Bu maçın neticesinin ne olabileceğini şimdiden kat'i bir şekilde ifade etmek doğru olmaz. Ancak hepimiz için asıl olan şey temiz ve dürüst bir oyununa hâkimiyetini beklemek ve görmektir..

Vefa-Fenerbahçe hadisesi

Geçen hafta, Taksimdeki mahut hâdiseden sonra spor efkârı umumiyesinde bir keşmekeştir devam edip gidiyor. Bir taraftan futbol heyeti resmî tetkikat ve tahkikatı yapmakla beraber bir taraftan da bilen, ve bilmeyen herkes hâdiseyi kendi zaviyei rüyetine göre tahlil ederek fikirlerini ortaya atıyor.

Bunların içinde samimî olanları bulunduğu gibi, sırf birikmiş bir hırsın tuğyanı şeklinde olanları da vardır.

Ezcümle düşünüşü kıt gibi görünen bazı zevat bu-işle hiç alâkası olmıyan noktalardan Zekiye hücum ediyorlar. Bu hücumların o kadar hırs mahsulü olduğu anlaşılıyor ki sahipleri hususî mahfellerde şu itirafları ile de bu kanaatimizi teyit etmiş oluyorlar:

— "Ben hâdiseyi belki yanlış görmüş olabilirim. Lâkin Zekiye düşman olduğum için bu zaviyeden görmeğe hakkım vardır."

Yukarıya yazdığımız tek cümle, Fenerbahçe kaptanına yapılan hücumların ne kadar sahsî olduğunu göstermesi itibarile çok şayanı dikkattir.

Fenerbahçeye ve Zekiye neden hücum ediliyor?

Bunun sebeplerini bu hâdise etrafında yazmış olduğumuz ilk yazımızda çok vazıh bir surette teşrih etmiştik. Bunlara ilâve edilecek fazla bir şey yok.

Yalnız dün akşam bir refikimizde okuduğumuz bir spor makalesinde bu na bir parça da kıskançlığın karıştığı neticesine vardık.

Bu refikimiz yazdığı yazıda Zekiye bir emir veriyor ve diyor ki:

(Zeki Bey ya futboldan, ya da idarecilikten çekilmelidir.)

İyi amma bir insanın bir şeyden ayrılması için o işte herhangi bir kabahati olması lâzım gelmez mi? Hem Zeki futbol heyetinin başına kendi kendine mi gelmiştir?.

Bunlar ayrı ayrı cevap payı olan mevzulardır.

Sonra bir arkadaş yazısında:

— Fener maçlarında hakemler ekseriyetle tesir altında kalmaktadır.

Diyor. Son hâdise münasebetile eski ve yeni birçok yüksek spor idarecilerimiz yazılarında ve sözlerinde bu noktaya iliştiler. Ve hakeme hürmet istediler. Bu cümleyi biz de şahsımız itibarile çok ağır bulur ve hakemlerin nazarı dikkatini celbederiz.. Hakem, doğrudan doğruya vicdanı ile hareket etmek zaruretinde olan bir unsurdan başka nedir ki?..

Gene ayni yazıda iki numara ile işaret edilen şu yazıyı gördük:

"— İkinci meseleye gelince, cuma günkü hâdiseyi tetkik etmesi icap eden futbol heyeti, kendi reislerinin de dahil olduğu bu kavga hakkında nasıl bitaraf bir karar verebileceklerdir?."

Bundan endişeye ne lüzum var?. Futbol heyeti azalarının her birinin ayrı ayrı bir kulübe mensup oldukları ve hepsinin bu memleket sporuna, uzun müddet filen hizmet ettiklerini, Zekinin de kuklası bulunmadıklarını takdir etmek en basit bir insaf eseri olmaz mı?.

Muhteşem ÖZDEMİR

HARİCİ HABERLER

Cenevre Müzakereleri

Fransanın vaziyeti yeni karışıklıklar çıkarıyor

LONDRA, 29 A.A. — İngiliz gazeteleri, Mac Donald planının müzakeresi hakkında Cenevrede baş gösteren ve bilhassa Fransanın takındığı vaziyetten doğan yeni karışıklıkları kaydetmektedir.

Bu gazeteler, silâhları azaltma konferansının dünya iktısat konferansı toplanmadan evvel her hangi bir karar almamasından korktuklarını da yazmaktadırlar.

Litvinof Cenevrede

PARİS 29 A.A. — M. Paul Boncour, Cenevreye gelmiştir. Bugün öğleden sonra "mütaarrız" tarif müzakeratına devam edecek olan silâhları bırakma umumî komisyonuna iştirak edecektir.

M. Litvinof'ın, yarınki salı günü Cenevreye gelmesi bekleniyor.

Fransız meclisinde müzakereler

PARİS, 29 — Bugün öğleden sonra Fransız parlâmentosu Londra konferansının hazırlanması, silâhları bırakma, emniyet ve dörtler misakı meseleleri hakkında müzakeratta bulunacaktır.

Müzakeratın bu akşam bitip bitmiyeceği mechuldur. Çünkü bir çok mebuslar, bu meyanda M. Blum, M. Herriot ve M. Franklen Bouillon söz almak için kaydolunmuşlardır. M. Heriot, Amerika seyahati harp borçları, gümrük mütarekesi, silâhları bırakma, ve emniyet meseleleri hakkında fikirlerini söyliyecektir.

Mütecavizin tarifi meselesi

MOSKOVA, 28 A.A. — Tass Ajansı bildiriyor: İzvestiya gazetesi, mütecavizin tarifinin Sovyet projesinin bir mihek taşı haline geldiğin ve imperyalist devletlerni emniyet ve sulh meselelerine karşı olan vaziyetlerinin ne kadar ciddi olduğunu gösterdiğini yazarak diyor ki:

"Cemahiri müttehide ile Büyük Britanyanın noktai nazarları bu meselenin hallinde birinci derecede ehemmiyeti haizdir. Silâh bırakımı konferansı Sovyetlerin tarifini kabul edecek midir, etmiyecek midir? eğer Cemahiri Müttehide hükûmeti M. Roosevelt'in ilân ettiği siyasî hattı hareketi ciddi olarak derpiş ediyorsa Sovyetlerin tarifini kabul edecektir. İngilterenin hattı hareketine gelince, M. Simon'un parlâmentoda ve M. Ede'in de Cenevredeki beyanatlarına bakılırsa İngiltere hükûmeti Sovyet tarifinin katiyen aleyhindedir.

Misak ve Fransızlar

Parlamentoda mühim müzakereler var

LONDRA, 29. A. A. — Resmî mahafil, dörtler misaki hakkında Paris ile Londra arasında müzakeratın devam edeceğini fakat müzakeratın ileri leye bilmesinin bugün öğleden sonra Fransız meclisindeki müzakeratın cereyanına tabi olduğunu bildirmektedir.

LONDRA, 29. A. A. — İngiliz gazetelerinin ortaya koydukları fikre göre Fransanın 4 devlet misakına itiraz ve muhalefeti derece derece artmak suretile sürüp gidecektir. Halbuki resmî mahfiller bir uzlaşma formülü bulunacağını ummaktadırlar.

Petrol mukavelesi

TAHRAN, 29. A.A. — Meclis, 29 nisanda yapılmış olan petrol mukavelenamesini tasdik etmiştir.

Von Papen'ın bir yazısı

BUDAPEŞTE, 29. A. A. — M. Von Papen yarı resmî Budapesti Hirlap gazetesinde yazdığı bir makalede "Kaidesi milletin iradesi olan bir ehcamıucu olarak Almanyada hükûmeti mutlâkanın yeniden teessüsü zaman ile kabildir." diyor.

M. Von Papen'e göre millî inkilâbın neticesi içtimaî sınıfların siyasî rejimini serbestçe seçmek hakkına sahip olmak suretile birleşmeleri olmuştur.

M. Von Papen, Alsace Lorraine meselesinin halledilmiş olduğunu söyledikten sonra:

— Polonyaya karşı, diyor, müte cavizane bir niyet beslemiyoruz, mevcut muahedeler kadrosuna hükmetkârız. Anschluss vasıtasile Avusturyayı ilhak fikrinde değiliz, fakat Alman ve Avusturyadaki Alman milletlerinin, ırk birliği mucibince, istikbale doğru ayni adımlarla yürümelerini istiyoruz.

M. Von Papen, İngiliz efkârı umumiyesinin millî inkılâbın manasını yanlış tanımasına teessüf etmektedir.

Jeann d'Are bayramı

ROUEN, 29. A. A. — Dün Jeanne d'Arc bayramı münasebetile yıkıldığı yerin önünde bir merasim yapıldı. Jeneral Errard, temsili ülviyi yeniden yaktı ve belediye reisi, kahremanın harukûlâde hayatını anlattı.

Dantzig itihabatı

Hitlerciler kahir bir ekseriyet kazandılar

DANTZİG, 2. A. A. — Volff ajansı bildiriyor:

Dantzig diyet meclisi için yapılan intihabatın resmî ve muvakkat neticesine göre milliyetçi sosyalistler evvelki diyet meclisinde 13 mebus bulundururken bu seferki intihabatta 38 azalık temin etmişlerdir.

Sosyalistler 13, komünistler 5, merkez fırkası 10, siyah-beyaz-kırmızı cephe 4, lehliler 2 azalık elde etmişlerdir.

Evvelki diyet meclisinde sosyalistlerin 19 komünistlerin 7, merkez fırkasının 11, siyah-beyaz-kırmızı cephenin 10 ve lehlilerin yine iki azası vardı.

Dantzig halkı bu intihabatın verdiği neticeden gurur ve iftihar duymaktadır. Çünki halk bu neticeyi Alman imperatorluğu ile Dantzig arasında çözülmez bir duygu birliği mevcut olduğunu gösteren ve fevkalâde bir tesir yapan bir temayül mahiyetinde saymaktadır.

Hudutlar Değişmesin

Romanya ve Yugoslavyada nümayişler yapıldı

BELGRAT, 29. A. A. — Avala Ajansı bildiriyor: dün tiyatro meydanında 50 bin kişilik bir halk kütlesinin iştirakiyle muazzam bir miting yapılmış ve muahedelerin tadili lehindeki hareket protesto edilmiştir.

NOVİSKAD, 29. A. A. — Avala ajansı bildiriyor :

Nasyonal demokrat fırkası dün 40 bin kişilik bir halk kütlesinin iştirakiyle ve meclis ve fırka reisleri de hazır bulunduğu halde büyük bir toplantı yapmıştır. Nazırlardan Kramer ve Radivizoviç söz alarak hudutların tadiline karşı şiddetle protestoda bulunmuşlar ve yani saatte Belgratta, Bükreşte, Kraislava, Bron ve Kochitze'de mümasil protesto mitingleri yapılmakta olduğunu kaydetmişlerdir.

İktısat konferansı Cenevreye nakledilecek

PARİS, 29. A. A.— Le Journal yazıyor: Cenevreden bildirildiğine göre silâhları bırakma mahafilinden bir şayıa çıkmıştır.

Bu şayıaya nazaran iktisadî konferansı 15 gün kadar tahmin edilen sıkı bir faaliyetten sonra Londradan Cenevreye nakledilecektir.

Kralı isteyorlar

ATİNA, 28 — Dün Atinada ve Pirede kraliyet taraftarları siyasi bir âyin yapmışlardır. Kraliyet taraftarları, Bizansın son imperatoru olan Kostantin Paleologosun istirahati ruhu için yapılan âyini ruhaniden istifade ederek kraliyet ve sabık kral Jorj lehinde gürültülü nümayişlerde bulunmuşlardır.

Kraliyet taraftarları saat 16 da meçhul askerin mezarına giderek büyük bir çelenk koymuşlar, sonra Atikon tiyatrosunda toplanmışlardır.

Bu içtimada, başta bahriye nazırı Hacı Kiryakos bulunduğu halde, dört nazır hükûmet fırkaları rüesası, hükûmet fırkasına mensup âyan ve mebusan hazır bulunmuşlardır. İçtimada hazır bulunanların kollarında Bizansın remzi olan kartallı bantlar, bazılarının da ceket iliklerinde kral Kostantin ile Jorjun rozetleri bulunuyordu.

Yunanlılar bir cep kruvazörü yaptıracak

ATİNA, 28 — Bir kaç gündenberi Yunan gazeteleri arasında hararetli bir münakaşa vardır. Bu münakaşaya bahriye nazırı Haci Kiryakosun beyanatı sebep olmuştur. Bahriye nazırı, hükûmet taraftarı olan Proiya gazetesine bahrî işler hakkında beyanatta bulunarak demiştir ki:

— M. Venizelosun küçük sefainden mürekkep bir filo teşkil etmek istemesi ve büyük gemileri ihmal etmesi delilektir. Elimizde Salamis gibi bir gemi dururken bu zırhlıyı satın almamak büyük bir cinayettir. Bu hareketleri zamanında protesto ettim, fakat dinletemedim. Bunlar mazinin delilikleridir.

Venizelos hükûmeti etraflı bir plâna göre de hareket etmemiştir. Küçük gemilerden mürekkep bir filo teşkil edildiğine göre hiç olmazsa 20 torpido muhribi ve 12 tahtelbahir inşa ettirmek lâzımdı. Halbuki 4 muhrip ve 6 tahtelbahir yaptırılmıştır.

Biz bu ihmalleri nazarı dikkate alarak yeni bir zırhlı kruvazör yaptırmak mecburiyetindeyiz. Daha doğrusu Almanların son yaptırdıkları Doyçlant zırhlısı sisteminde on bin tonluk son sistem bir zırhlı yaptıracağız. Şimdiki halde plânları tetkik ediyoruz."

SON DAKİKA

Ceza kanununda tadilât

ANKARA, 29 (Telefonla) — Adliye encümeni ceza kanunu tadilâtı hakkındaki kanun lâyihası üzerinden tetkikatını ikmal etmiş ve lâyihayı heyeti umumiyeye sevketmiştir.

Izmir liman ve körfez işleri

ANKARA, 29 (Telefonla) — İzmir Liman ve körfez işlerinin hükûmetçe idaresi hakkında Millet Meclisine bir lâyiha sevkolunmuştur.

Muallim maaşları için

ANKARA, 29 (Telefonla) — Muallim maaşları için vilâyetlere tahsis yapılması hakkında hükûmet Meclise bir lâyiha vermiştir.

Fırka grupu bugün toplanıyor

ANKARA, 29 (Telefonla) — Halk Fırkası grupu yarın sabah içtimaa davet edilmiştir. Meclis önü müzdeki cumartesi veya pazar günü yaz tatiline karar vereceğinden grupun bu içtimaı son içtimaı olacaktır.

Izmirde 9 eylûlde panayır kurulacak

İZMİR, 29 (Milliyet) — Belediyede vali Kâzım Paşanın riyasetinde toplanan bir komisyon 9 eylûlde başlıyarak 15 gün devam edecek olan bir panayır kurulmasına karar vermiştir.

Izmir mekteplileri tayyaresi

İZMİR, 29. (A.A.) — İzmir mekteplilerinin harçlıklarını Tayyare cemiyetine vermek suretiyle satın aldıkları tayyarenin ad konma şenliği 2 Haziranda Gazi Emir Tayyare meydanında yapılacaktır. Şenlik için Maarif müdürlüğünce bir program hazırlanmıştır. Tayyarenin adı İzmir mekteplileri tayyaresi olacaktır. 2 Haziran sabahı şehrimiz ilk ve orta mektepleri olduğu halde iki hususî trenle Gazi Emire gidecekler ve merasimde bulunacaklardır.

Çorum belediye reisi

ANKARA, 29 (Telefonla) — Çorum belediye reisliğine Bahaeddin Beyin intihabı tasdik edilmiştir.

İzmir rıhtım şirketi

ANKARA, 29 (Telefonla) — İzmir Rıhtım şirketinin imtiyazile tesisatının satın alınması hakkında hükûmet Millet Meclisine bir lâyiha vermiştir.

Satın alınacak binalar

ANKARA, 29 (Telefonla) — Ankara - Konya ve Merzifonda askerî ihtiyaç için satın alınacak binalar hakkında Meclise bir lâyiha sevkedilmiştir.

Tayyare cemiyeti binası

ANKARA, 29 (Telefonla) — Tayyare Cemiyeti umumî merkezi Halkevinin altındaki sahada boru larını alacak kadar bir bina yaptırmağa karar vermiştir. Binanın plânlarını porfesör Egli hazırlamaktadır.

Osmanlı bankası ile ihtilâflı nokta

ANKARA, 29 — Osmanlı Bankasile yapılan müzakerede yanlız bir ihtilâflı nokta kalmıştı. Bu nokta hakkında hükûmet kararını Parise bildirmiştir. Eski noktai nazarımızda ısrar edilmektedir. Banka hükûmetin kararını kabul ettiği takdirde yeni mukavelenin Ankarada imza edilmesi muhtemeldir.

Telefon ücretleri

ANKARA, 29 — İstanbul telefon ücretleri meselesine dair tekliflerin Vekâletler hukuk müşaviriklerince tetkik edilmesi Heyeti Vekilece kararlaştırılmıştır. Yakında bir karar verilecektir.

Kükürt satışlarında ihtik

İZMİR, 29 (Milliyet) — Kükürt tışlarında ihtikâr yapan beş tacir su ceza mahkemesine verilmişlerdir..

Yaş üzüm ihracatını temin için

İZMİR, 29 (Milliyet) — Üzüm koltesinin nısfını yaş ihraç edebilme çarelerini aramak üzere bir komisyon teşkil edilmiştir.

Behçet Beyin tetkik seyahali

İZMİR, 29 (Milliyet) — Belediye reisi Behçet Bey kendi hesabına Fransa, İtalya, Almanya, İsviçre ve Yunanistanda bir tetkik seyahatı yapacaktır. Bu seyahat iki ay sürecektir.

Ankarada yeni telsiz istasyonu

ANKARA, 29 — Ankarada inşasına karar verilen telsiz telgraf istasyonu bin kilometre ile muhabere edebilecek kuvvette olacaktır. İstasyon için bin lira sarfedileceği tahmin olunuyor.

Bulgaristanda bir Türk öldürdüler

EDİRNE, 28 — Özdilek gazetesinin verdiği bir habere göre Bulgaristan Koşukadan kazasının Geren adası nahiyesi müdüri Hacı oğlu Feyzi Bey Bulgar komitacıları tarafından öldürülmüştür.

Sofyada bir cinayet

SOFYA, 29. A. A. — İki Mihilof taraftarı, bu sabah, Sofya sokaklarından birisinde komünist taraftarlarından makidonyalı Padeff'i öldürmüşlerdir. Katiller sokaklandıkları evin anbarında yakalanmışlardır.

İhraç maddelerimiz bir elden çıkarılacak

Bu yolda yeni teşkilât yapılması için bir proje hazırlandı

Mevsuk bir membadan aldığımız malûmata nazaran hükûmetin ihraç mallarımızı beynelmilel pazarlara çıkarmak için mühim bir teşebbüsü vardır. Büyük ihraç maddelerimizi müstehlik piyasalara arz için büyük bir teşkilât yapması tetkik edimektedir. Ankarada yapılan son iktısadî toplantılarda bu mesele uzun boylu ve ayrı bir encümen tarafından tetkik edilmiş bir proje de hazırlanmıştır. Bu proje İktısat vekâletine verilmiştir. Ayrıca İstanbul Ticaret odasından bu hususta yaptığı tetkike ait bir rapor da müstacelen istenmiştir. Bu suretle başlıca ihraç maddelerimizin müsttehlik piyasalara bir elden çıkarılması temin edilmiş olacaktır. Bunun, malın Türk topraklarından sonra bir elden alıcıya kadar gitmesi ve yabancı ellerin ihraç maddelerimizin ticaretine karışmaması, bir oyun oynamasına meydan verilmemesi gibi büyük faideleri vardır. Başlıca ihraç maddelerimizin ticaretini işkâl eden dahilî ve haricî mâniler tetkik ve tesbit edilmiştir. Bunların içinde idarî bir kararla izale edilebilecekler tesbit olunmuştur. İktısat vekâleti binalar için lâzım gelen idarî tetbir ve kararların alınması için vakit geçirmeden teşebbüslerine başlıyacaktır.

Hariçte Türk tütünleri

Türk tütünlerinin yabancı memleketlerde sürümü noktasından yeni tedbirler alınmak üzeredir. Şimdiye kadar tütünlerimiz, harice daha ziyade işlenmiş veya işlenmemiş halde tacirleri yahut ecnebi kumpanyaları tarafından çıkarılmakta idi. Ticaret vekâletimizde tütünden memleketimize gelecek paranın en mühim kısmını bu suretle ihraç olunan tütünlerin getirmektedir. İnhisarın hariçte Türk tütününden sigara imal eden fabrikaları bu birinci kısımdan sonra gelmekte ve memlekete geliri pek az bulunmaktadır. Bu ikinci kısmın inkişafı temin için alınacak tetbirlere ait bir esaslar tesbit edilmiştir. Yabancı memleketlerde Türk sigara ve sigareti veren fabrika ve imalâthaneler vücude getirilecek ve mevcutları takviye edilecektir. Bu suretle Türk tütünü cihanşümul şöhretinden hakkile istifade edilecektir. Bu hususta şark tütünü yetiştiren Balkan memleketleri müşterek hareket yapılması ihtimali de vardır.

Söz arasında

Şair Nâzım Hikmet ve onun davası..

Zaman gazetecinin, muharrir ve şairin bir ayağını mahkeme kapısına öbürünü de matbaa eşiğine bağladı. Alın yazısında güceniklik olmaz!

Dün de Nâzım Hikmet'in davası vardı. Bu iki yönlü bir davadır.. Hem neşriyat, hem de politika suçu. Suçunun büyüğü: Komünistlik. Bunun üzerinde duracak değilim. Ne Nâzım Hikmet'in suçu, ne de mahkemelik oluşu uzun lâfa değmez. Değeri olan şey dinleyici sıralarını dolduran mektep çocuklarının çokluğudur.

Bunu okuruna bildiren Milliyet muharriri:

"— Çoğunu sivil, asker ve kız talebe teşkil eden dinleyiciler.."

Diye ifade ediyor.

Cümhuriyet muhabiri:

"— Mahkemenin dinleyicilere mahsus sıraları ve locaları halk ile tamamen dolmuştu."

Ve.. gene:

"— Kalabalık bir meraklı kütlesi neticeyi koridorda beklemiştir.."

Demekle salondaki kalabalığı durguluyor.

* * *

Kalabalığın dinleyici sıralarını dolduruşunda iki ayırt ve eleyiş yolu vardır.

Bir: Nâzım Hikmet bir şairdir. Atnolojinin aldığı bir şair. Şairi mahkemede görmek için gelinir.

İki: Nâzım Hikmet komünisttir. Onu dinlemek için mahkemede yer alınır.

* * *

Mustafa Kemal Türkiyesi şuur, inanç, milliyetçilik Türkiyesidir. Ve.. Kemalizm vatan severliğin en ileri, en yüksek atılış sınırıdır. Böyle bir ülke çocuğunun, özü yurtseverliğin ta kendisi olan Gazi çocuğunun beyin kabında ve dilinde ne düzensiz bir delikanlının mısraları, ne de milliyet ve ülkü sevdası tanımıyan bir davanın tek izine yer yoktur.

Muhakkak ki, Milliyet muharririnin: "Sivil, asker, kız talebe" diye bildirdiği bu Gazi delikanlıları komünist şairi yalnız kitap ve fikirlerindeki şaşkın aykırılıkla değil, inkılâp mahkemesi karşısındaki perişanlığıyle de tanımak için dinleyici sıralarındaki yerlerini almışlardır.

Bu gençlerin, kapıları ardına kadar dayalı inkılâp mahkemelerinde yalnız komünistliğin değil, komünist fikirlerinin de mahkûm edildiğini ve rüzgâra tutulmuş çöp yığınları gibi sapır sapır ayak altına döküldüklerini de görmeleri hakikaten yerinde olur!

Bu dökülüş iki taraflı bir dökülüştür.

Etem İZZET

Rontken makinesi

Vilâyet dispanseri için son sistem bir rontken makinesi alınmaktadır.

BORSA

(İş Bankasından alınan cetveldir)

29 MAYIS 1933

Akşam Fiatları

İstikrazlar		Tahvilât	
İstikraz dahili kuponsuz	96,50	Elektrik	—.—
1933 İstikrazı	19.45	Tramvay	—.—
Şark d. yolları	2.80	Tünel	—.—
D. Muvahhide	53.50	Rıhtımı	18,25
Gümrükler	5,75		
Saydî mahî	7.—	Anadolu I	44.60
Bağdat	11.75	" III	46.25
T. askeriye	7,75	messil	55.70

ESHAM

İş Bankası Nama	9,50	Bomonti	
" " Hamiline	9,50	Terkos kuponsuz	21,10
" " Müessis	102	Çimento	29,30
Anadolu Hisse	25,15	İttihat dey. kuponsuz	12.05
Tramvay	51.30	Şark dey.	218.0
Reji	3,55	Balya	2.35
Sir. hariye	15.—	Şark m. ecza	2.50
Telefon	13.—		2.85

ÇEK FIATLARI

Paris	12,06	Prağ	15.91
Londra	70,75	Viyana	4,48,25
Nüyork	55.75	Madrit	5.54,65
Milano	9,13,75	Berlin	2.—
Brüksel	3.41	Varşova	4,215
Atina	8265	Peşte	3,75,25
Cenevre	245,375	Belgrat	35
Sofia	68.29	Bükreş	79,85
Amsterdam	118	Moskova	10.90,75

NUKUT (Satış)

	Kuruş		Kuruş
20 f. Fransız	171.—	1 Şilin, Av.	24.—
1 İsterlin	710,5	1 Pezeta	17.—
1 Dolar	180	1 Mark	47.—
20 Liret	218	1 Zeloti	24.—
20 f. Belçika	115	1 Penga	33.—
20 Drahmi	25.50	20 Ley	23.—
20 i. İsviçre	820.	20 Dinar	55.—
20 Leva	26.—	1 Çernoveç	—.—
1 Florin	85.—	1 Altın	933
21 Kur. Çek	140	1 Mecidiye	33.—
		Banknot	2.—

ŞEHİR HABERLERİ

Ekonomi

Standardizasyon

İhraç mallarımıza tatbiki kararlaştı

Aldığımız malûmata nazaran ihraç mallarımızda standardizasyon temin için bazı kararlar ittihaz edilmiştir. Uzun müddettenberi üzerinde tetkikat yapılan ve civar memleketlerde tatbikine başlanan ihraç mallarında standardize işinin bizde de tatbiki artık takarrür etmiştir.

İhraç mallarında standardizasyonun tatbik şekli esasları hazırlanmıştır. Bu iş için ihraç maddelerimiz zümrelere tefrik edilmiştir. İlk zümreye standardize edilmesi kolay olan ve bugün beynelmilel pazarların behemehal veya tercihen tasnif edilmiş şekilde istediği maddeler konulmuştur. Aldığımız malûmata nazaran bunlar sırasile yumurta, elma, portakal, yün, tiftik ve pamuktur.

İstandardizasyon işinin teknik bir iş olarak ayrı bir merkez tarafından tanzim ve idaresi düşünülmüş ve bunun için "Standardizasyon bürosu" namile bir büronun tesisi münasip görülmüştür. Büronun merkezi büyük bir ihtimalle Ankarada olacak ve İktısat Vekâletine merbut bulunacaktır.

Ayni zamanda ambalâj işi de standardizasyonla ayni ehemmiyette tutulmaktadır. Standardize edilmiş bir vaziyette hariç pazarlara arzedilecek ihraç maddelerimizin ambalâjlarına da dikkat ve itina gösterilecek ve hepsi için ayrı, ayrı şekiller tesbit olunacaktır. Büro ambalâj işile de meşgul olacaktır.

Esasen ilk defa istandardize edilmesi mukarrer maddeler bugün dahi beynelmilel pazarlarm icabatından olarak oldukça muntazam bir tasnife tâbi olarak ihraç edilmektedir.

Maden ihracatımız artıyor

Bu seneki maden ihraç vaziyetimizin geçen sene nazaran ticaret müvazenemiz lehine mühim bir fark arzedeceği anlaşılmaktadır. İktısadî mehafilde bu farkın iki misli olarak görülmesi bile ümit edilmektedir.

Hükûmetin madencilerimizi himaye için yaptığı büyük fedakârlıkların tesiri müsbet bir şekilde görülmeğe balanılmıştır. Beynelmilel maden buhranına rağmen bu sistematik himaye tesirini göstermekte gecikmemiştir.

Bir çok madenlerimizin yapılan himaye tesirile aldıkları siparişlerin geçen seneye nazaran pek fazla olduğu meydana çıkmıştır. 1933 senesi maden istatistiklerinin 1932 ye nisbetle tatmin edici bir mahiyette olacağı şimdiden meydana çıkmış olmaktadır.

Bu sene bilhassa krom ihracatımızın çok mühim bir yekûn tutacağı madenciler arasında söylenmektedir.

Verilen malûmata göre, İktısat Vekâleti madenciliğe himaye ve yardımın arttırılması için bazı tasavvurlarda bulunmaktadır. Halen resim tenzilâtından istifade edemiyen ruhsatnameli madenlerin de resimlerinin yüzde bire indirilmesi mukarrerdir.

Esnaf için bir kanun

İktısat Vekâletince Türkiyede esnafın vaziyeti hakkında yapılan tetkik ikmal edilmiştir. Bu tetkik neticesinde memleketimizde esnaf ve küçük tacirlerin vaziyetini tesbit eden bir kanun projesi hazırlanmıştır.

Memleketimizde küçük tacir ve esnaf denilen sınıfın iktısadî hayatta mühim bir rolü vardır. Adetleri bütün memlekette bir milyona yakın olarak tahmin edilmektedir. Bu itibarla bu kanun projesinin bu zümreyi tahmin edici mahiyette olması için büyük bir itina sarfedilmiş ve esaslı bir tetkik yapılmıştır.

Bu hususta Ticaret müdürlüklerinin ve Odaların fikirleri de alınmıştır. Bu kanun projesi Meclisin önümüzdeki içtima devresinde müzakere edilecektir.

Yaş meyve ihracatı

İhracat ofisinin Şark şimendiferleri isletici kumpanyasile yaptığı temas neticesinde bu sene Avrupaya yapılacak yaş üzüm ve meyva nakliyatı için alınacak ücret tarifesi açık bir şekilde tesbit edilmiştir.

Şark şimendiferleri işletici kumpanyası İstanbuldan meyve nakline mahsus vagonları Viyanaya 95 saat, Praga 106, Münihe 121, Berline 134 saatte nakli taahhüt etmiştir.

Şark şimendiferleri İstanbul - Sivlengrat arasındaki tahmilâttan beş ton için ton başına 15,10 Türk lirası zam almaktadır. Soğuk hava vagonlarile yapılacak nakliyata da esya sikletine açıktan 2000 kilo zam yapılmaktadır. Kumpanya bu vagonların diğer vagonlara nazaran çok ağır olmasını bu zamma sebep olarak göstermektedir. Nakliye ücretlerine ayrıca hudut gümrük v.s. masrafı olarak 5 Türk lirası ve umumî nakliyat masrafı olarak da 10 Türk lirası ilâve edilmektedir ki bu vaziyette yekûn bir hayli yükselmiş olmaktadır. Alâkadarlar bunun pek ağır olduğunu ve bu şerait altında ihracatın müşkül olduğunu iddia etmektedirler.

İktısat kamusu

Türkiye İktısatçılar cemiyeti, bir iktısat kamusu neşrine hazırlanmaktadır. Bu kamus, İktısat müderrislerinin muhtelif mevzulara ait yazılarını ihtiva edecektir.

Ham pamuk

Bir müddet evvel İngiliz hükûmeti menşeleri Rusya olan bazı emtianın İngiltereye ithalini menetmişti. İngiliz hükûmeti bununla da iktifa etmiyerek Rus mallarının transit ve oktruva suretile geçebileceği memleketlerden gelen bu memnu maddeler için menşe şehadetnamesi talep etmeğe başlamıştır. Bu maddeler içinde bizi alâkadar eden bilhassa ham pamuk bulunmaktadır.

Postada

Yığılan paketler

Tahdit kararı daha bir ay tatbik edilecek

Bir gazete kontenjana tâbi eşyanın, ithali memnu olmıyan küçük paketler halinde posta vasıtasile memlekete ithal ve tüccar tarafından da piyasaya arzedilmekte olduğunu ve bundan gümrük varidatının kaybolduğunu yazmıştır.

Posta idaresi nezdinde yaptığımız temasta verilen malûmata göre, yeşil etiketli ve âzamî bir kiloluk Petit-paquet ve lettre - paquet'ler ve bu evsafı haiz olan ve azamî bir kilo sikletinde bulunan kıymeti mukadereli kutularla gelecek eşyanın kontenjan harici ithali için müsaade vardır. Bu müsaadeden bilistifade posta vasıtasile on binlerce paket gelmiş, hattâ Amerika'dan ayni şahis namına 200 paket nümune geldiğine tesadüf edilmiştir.

Bu suretle gelen on binlerce paket, postada toplanmıştır. Postanın tevzi teşkilâti müsait olmadığmdan alınan ve bütün ecnebi posta idarelerine tebliğ edilen bir karar ile takriben bir buçuk aydanberi bu küçük paketlerin muvakkat bir müddet için ithali tahdit edilmiştir. Postahanede birikmiş bulunan paketleri müsebiileyhlerine tevziine devam edilmektedir. Tahdit kararının bir ay kadar daha tatbik sahasında kalacağı tahmin edilmektedir.

Gümrük binalarının tamir parası

Rıhtım Şirketile mevcut mukavele mucibince, şirket gümrük binalarının esaslı tamiratını yaptırmakla mükelleftir. Bir müddettenberi gümrük binalarında tamire muhtaç bazı kısımlar görülmüş, yağmur yağdığı zaman bazı ambarlara su girdiği anlaşılmıştır.

Bunun üzerine tamirat yaptırmıya davet edilen şirketten müsbet netice alınamamış ve gümrük idaresi bir keşif yaptırarak âcil ve zarurî tamirati kendi tahsisatile yaptırmıştır.

Gümrük idaresi, bu tamirata giden paranın şirketten hükmen tahsilini temini cihetine tevessül etmektedir.

M. Georges Clerk

İngilterenin Brüksel sefirliğine tayin edilen Ankara sefiri Sir Georges Clerk dün akşam Ankaraya gitmiştir. Sir Georges Clerk, 3haziranda İngiltere kralı Hz. nin doğumunun yıldönümü olmak münasebetile, Ankarada bir garden parti verecektir.

Defterdarlıkta

Üçer aylıklar

Ne günleri verileceği tesbit edildi

Dul, yetim ve mütekaitlerin üçer aylıklarının 6 haziran salı günü başlanması için Defterdarlık bütün hazırlıklarını bitirmiştir. 6 haziran günü verilecek maaşlar şunlardır:

Beyazıt — Birinci kişede askerî yetimleri 1 — 150 numara. İkinci kişede mülkiye yetimleri 1—50 numara.

Düyunu umumiye binasında — birinci kişede askerî yetimlerine 1191—1300 numara.

İkinci kişede mülkiye yetimleri 545—600 numara.

Kadıköy — birinci kişede askerî yetimleri 3000 — 3125 numara. İkinci kişede mülkiye yetimleri 1 — 75 numara.

Üsküdar, Paşakapısı — birinci kişede askerî yetimleri 2000 — 2175 numara. İkinci kişede mülkiye yetimlerine 5001 — 5075 numara.

Beyoğlunda — Galatasaray kişesi askerî yetimleri 1 — 150 numara.

Kasımpaşa kişesi askeri yetimleri 4001 — 4150 numara.

Galatasaray kişesinde mülkiye yetimlerine 11 haziranda 2001 — 2150 numara.

Fatih — Düyunu umumiye binasında birinci kişede asker yetimleri 1—150 11 haziranda mülkiye yetimlerine 601 — 750. İkinci kişede askerî tekaütleri 3501 — 3600. 11 haziranda mülkiye yetimlerine 3901 — 4000 numara.

Samatya — Birinci kişede askerî yetimlerine 1147 — 1250 numara. 11 haziranda mülkiye yetimlerine 1551 — 1650 numara. İkinci kişede askerî tekaütlerine 4283 — 4400 numara. 11 haziranda mülkiye yetimlerine 4701 — 4800 numara.

Eyüp kişesi — Askerî yetimlerine 1943 — 2050. Mülkiye yetimlerine 11 haziranda 7391 — 7500 numara.

Beşiktaş — Askerî yetimlerine 1—150 Mülkiye yetimlerine 11 haziranda 601—750 numara.

Hulâsa 6 — 22 haziran arasında sıra numaralarını takiben şubelerde bütün askeri, mülkiye yetim, dul, tekaüt, ilmiye, hidematı vataniye maaşları ve avans verilmiş olacaktır. Gününde maaşlarını almıyanlara aylıkları, umum tediyattan sonra verilecektir.

Musakkafat işi

Müsakkafat tahririnden çıkan şikâyetler üzerine Maliye müfettişleri bu işle meşgul oluyorlardı. Ayrıca Defterdar Mustafa Beyin riyasetinde malmüdürlerinden mürekkep bir komisyon teşkil edilmiştir.

Belediyede

Şehir plânı

Beş mütehassıs yakında geliyor

İstanbul şehir plânını yapmak üzere davet edilen beynelmilel şehir mütehassıslarından beş zat birkaç güne kadar şehrimize geleceklerdir. Mütehassıslar arasında açılacak müsabaka projesini belediye hazırlamıştır.

Oktruva müdürlüğü

Oktruva resmi kalkınca açıkta kalacak olan oktruva müdürü Orhan Beyin belediye varidat müdürlüğüne getirileceği haber verilmektedir..

Çiçek pazarı

İş Bankasının arka tarafındaki dar sokakta kurulmakta olan pazartesi çiçek pazarı bundan sonra Yenicami parkı önünde kurulacaktır.

Hâmit Beyin valiliği

Bir gazete belediye reis muavini Hâmit Beyin bir valiliğe tayin edileceğini yazıyordu. Yaptığımız tahkikata göre bu hususta bir tasavvur yoktur.

Maarifte

Kız koleji

Komisyon yarın Maarifte toplanacak

Kız koleji ittihaz edilecek olan Düyunu umumiye binasında tetkika memur komisyon ilk içtimaını yarın Maarif idaresinde yapacaktır. Komisyon da Maarif müdürü, Erenköy ve İstanbul liseleri müdürleri vardır.

Konferans

Pr. İsmail Hakkı Bey dün Darülfünun konferans salonunda ilk mektep hocalarına "Demokrasi ve terbiye" mevzulu bir konferans vermiştir.

Maarif müdür muavini

Maarif müdür muavini Hıfzırrahman Raşit Bey dün Bursaya gitmiştir. Hıfzırrahman Bey Bursa Muallimler birliğinin daveti üzerine orada mesleki konferanslar verecektir.

Polista

İmdat zili var mıydı?

Bakırköyde Yenimahallede vuku bulan tren kazasının Ligorun kendi isticali yüzünden vuku bulduğu anlaşılmaktadır. Bunun için müddei umumilik cezaî takibat yapmak üzere kimseyi mesul addetmemektedir. Ancak trende imdat zili olmadığı için kazazede Ligorun varisleri Hukuk mahkemesine müracaatla tazminat istemek hakkını haiz bulunmaktadır.

Şirket nezdindeki tahkikatımıza nazaran ise, bütün yolcu vagonlarında imdat zili mevcuttur. Son kazada, bu canın istimalini icap ettiren vaziyet olmadığı ilâve edilmektedir.

İncirliköy hadisesi

İncirliköy hâdisesinin failleri olarak yakalanan Mustafa ve Yusuf hakkındaki tahkikata devam edilmektedir.

Davit hastanede kendisi ile müvacehe edilen maznunları teşhis etmiştir.

Şimdi bu adamların çaldıkları eşyalar aranmaktadır. Maamafih maznunlar teşhis edilmelerine rağmen cürümlerini hâlâ inkâr etmektedirler.

Dolandırıcılar

İstanbula gelen bir çok Anadoluları kandıran dolandırcı Mehmet Nuri yakalanmıştır.

Meşhur zarfçılardan Sarı İhsan, Kütahyalı Osman, Arnavut İsmail de cürmümeşhut halinde yakalanmıştır.

Odun yığını altında ölüm

Gümüşpınar'da Rami ve Sabri kömür yakmak için odun yığmışlar ve altına girmişlerdir. Yığın yıkılmış ve Sabri ölmüştür.

Kısa haberler

* Suriye'de asarı atikada hafriyatı yapacak olan Mm Cold'un idaresi altındaki Amerikalı asarı atika heyeti Suriye ye gitmek üzere şehrimize gelmiştir.

* Tapu ve kadastro Umum Müdürü Cemal Bey dün Ankara'ya gitmiştir.

* Zingal müessesesi Hilâliahmere bin sandık mangal kömürü teberru etmiştir.

Mahkemelerde

ARANAN SUÇLU

İznik'te öldüğünden dava sukut etti

Adliye ihtisas mahkemesinde muhakeme edilmek üzere aranan, fakat bir türlü bulunamıyan Yusuf isminde bir tütün kaçakçısının muhakemesine dün Adliye ihtisas mahkemesinde bakılmıştır. Yazılan arama tezkeresine gelen cevapta Yusufun İznikta öldüğü anlaşıldığı bildirilmiş, bunun üzerine davanın düşürülmesine karar verilmiştir.

Limon davası

145 sandık limon kaçakçılığından dolayı limon tüccarı Diyamandi Ef. aleyhine gümrük idaresi tarafından açılan davaya dün Adliye ihtisas mahkemesinde devam edilmiştir. Geçen celsede gümrük ihtisas mahkemesinden sorulan süale gelen cevapta bu kaçakçılıkla alâkadar memurlar hakkında mahkemeye tevdi edilmiş evrak bulunmadığı bildirilmiştir. Diğer istilâmlara gelen cevapta da bu memurlar hakkındaki evrakın Vekâlete gönderildiği anlaşılmıştır. Muhakeme bu hususun tekrar sorulması için 12 hazirana bırakılmıştır.

Fala bakıp bakmadığı anlaşılamadı

İkamet ettiği evde para ile ötekinin berikinin falına bakmaktan ve bu suretle kanunun emirlerine karşı gelmekten suçlu Madam Takohinin muhakemesine dün ağırcezada devam edilmiştir. Takohi isnat edilen suçu inkâr etmiş, başka subut delili de olmadığı için iddia makamı tarafından beraeti istenilmiştir. Mahkeme müzakereden sonra beraet kararı vermiş, fakat bu karar sağır olan madama mübaşir tarafından — kurtuldun, beraet ettin, diye bağırılmak suretiyle tefhim edilmiştir.

Zorbalık var mı?

Nazif Efendi isminde birisinin geceleyin yolunu kesip zorla parasını almaktan suçlu Yunüs ve Raşidin muhakemelerine dün Ağırcezada başlanmıştır. Her iki suçlu zorla para almadıklarını, davacıdan alacaklı oldukları parayı istediklerini ve onunda bu alacaktan bir miktarını alelhesap ve birrıza verdiğini söylemişlerdir. Muhakeme davacının ve şahitlerin getirilmesi için başka güne bırakılmıştır.

Suç sabit olmadı

Oturduğu evde bilâruhsat arap harfleriyle tedrisat yapmaktan suçlu Mehmet Rasul Efendi hakkındaki dava dün Birinci ceza mahkemesinde neticelenmiş, cürmü sabit olmadığı için beraetine karar verilmitir.

Eski kararda ısrar

Silâh kaçakçılığı maddesinden 8 inci ihtisas mahkemesince 6 şar ay hapse mahkûm edilen Yako ve Aziz Ef. lerle beraetine karar verilen Alman tebaasından Jozef Ef. haklarındaki karar temyizce nakzedilmişti. 8 inci ihtisas mahkemesi, nakza ittıba ederek her üçünün yeniden muhakemelerine bakmış ve haklarındaki eski kararda ısrar eylemiştir. Evrak tekrar mahkemei temyize gönderilecektir.

Ne vakit ölmüş

Bir ölümün zamanını yanlış bildirmek suretiyle hilâfı hakikat ilmühaberle bir Tapu sahtekârlığına meydan vermekten suçlu Orhanlı köyü ihtiyar heyeti sınından Mustafa, Hasan, Ali ve diğer Mustafanın muhakemelerine dün Ağırceza mahkemesinde başlanmıştır. Suçlular verdikleri vefiyat ilmühaberinin doğru olduğunu, hilâfı hakikat ilmühaber vermediklerini söylemişlerdir. Muhakeme gelmiyen diğer bir suçlunun getirilmesi ve vefatı yanlış bildirilen insanın ölüm tarihinin doğrusunun nüfus dairesinden sorulması için 24 temmuza bırakılmıştır.

Karpuz mevsimine hazırlık

Şark Demiryolları Şirketi, kavun karpuz ve zahire için tenzilâtli bir nakliye tarifesi tatbikine karar vermiştir.

Tenzilât, nisbeti bugünlerde tesbit edilecek ve yakında tatbik olunacaktır.

Kümes hayvanatı isteniyor

Paris, Filâdelfiya ve Londrada şubeleri olan ve merkezi Prağ'da bulunan büyük bir ticaret müessesesinin direktörü şehrimize gelmiş ve Ticaret Odasile temas etmiştir. Bu zat, mensup olduğu müessesenin memleketimizden külliyetli miktarda kümes hayvanatı, yumurta ve diğer bazı şeyler almak istediğini bildirmiş ve bu hususta tetkikatta bulunduğunu söylemiştir.

Çek müessesesi müdürü, buradan ayni maksatla Yunanistana gitmek üzeredir.

Bizde dökmecilik

Son zamanlarda memleketimizde dökmecilik, boru ve emsali imalâti inkişaf etmiştir. Alâkadarların vâki olan teşebbüsleri üzerine bu mamulâtimizin Süriye ve Mısıra ihraç edilip edilmiyeceği hakkında tetkikat yapılmaktadır. Bu husus ta, Süriye ve Mısır dan da malûmat istenmiştir.

Eroin kaçakçılığı

Eroin kaçakçılığı yapmaktan suçlu ve mevkuf Yorgi ve Niko Camadani biraderlerle Bernard Blümenthal, Mühendis Kadri ve İstelyo hakkında altıncı istintak hâkimi Salih Esat Bey tarafından yapılan tahkikat neticelenmiştir. Müddei umumilik bu tahkikata ait iddianamesini

FELEK

Kolkola!

Avrupanın Rusya, İskandinavya, İngiltere ve İspanyadan başka diğer bütün memleketlerini az çok gördüm. Kiminden geldim geçtim, kiminde oturdum, hiç birinde bizim memleketteki kadar kolkola gezenlere rastlamadım. Gözümüz alışmış da belki dik kat etmiyoruz. Bir kere araştırmak için baksak, caddelerde yüzlerce kolkola adam, kadın, kız, erkek görürüz.

Bilhassa Pariste kolkola gezenlere iyi gözle bakmazlar. Buradaki alışkınlık eseri olarak ben orada da ayni şeyi yapmak isteyince âşinalarım ihtar ettiler. Evvelâ hiç bir erkek diğer bir erkekle kolkola gezmiyor. Böyle bir hareket bir çeşit gayritabiilik işareti telâkki olunuyor. Ancak iki nevi çift kolkola görülüyor: Genç ve yeni evliler veya âşıklar, ihtiyar veya muavenete mühtaç olanlar.. Bunlar haricinde sokakta kolları biribirine halkalanmış kimse yoktur.

Bizde de iş aksine... Dar yaya kaldırımlarımızın üzeri çifter çifter - hattâ üçüzleme - kolkola girmiş, genç mektepliler, genç kızlar, üniformalılar ve sivillerle doludur. Bir taraftan gidiş gelişi güçleştiren bu vaziyette gözümüze çarpmıyan garip bir lâübalilik vardır ki dünyanın başka medeni memleketlerinde âdetlerin kanunu onu yasak etmiştir.

Bizde kolların biribirine zincirlendiği kadar fikirlerde birleşme müşahede edilse ne mutlu!... Çok gayriciddî olan bu itiyadın bize nereden geldiğini bilmiyorum amma artık bunu bırakmak zamanının hattâ geçtiğini bile görüyorum... Bu namahrem refakat sistemini bıraksak fena olmıyacak.

Pazarlıkta yüz pekliği

Alışverişte, ticarette bir takım âmiller vardır ki, kitaplarda yazılı değildir. Mekteplerde de okutulmaz. Lâkin pratik hayat bütün satıcılara bu dersi verir. Herkes kabiliyeti derecesinde bundan hisse alır... Bu âmil, satıcının, alıcıyı utandırması meselesidir.

Büyük mağazalara girdiğiniz zaman önünüze dökülen güzel satıcı kızların tebessümleri, bir tezgâhtarın, bir lokanta garsonunun size karşı gösterdiği umulmadık nezaket hep sizi utandırmak, ve bu zaafınızdan mümkün mertebe çok istifade etmektir.

Sokakta bekliyen şoförün siz geçerken kapısını açıvermesi, herhangi bir pazarlıkta karşınızdakinin size:

— Ne verirseniz veriniz.. Siz yabancı mısınız?.. demesi hep sizi utandırmak içindir.

Geçende bir çaycı dükkânına girdim.

— Bana biraz çay verir misiniz?. dedim.. Dükkâncı hemen:

— Şöyle az bir şey değil mi efendim?.. Yüz kuruşluk kadar..

Eğer:

— Hayır daha az! demesem bana az bir şey diye yüz kuruşluk çayı satacak. Böylesine verilecek en iyi cevap:

— Hayır on kuruşluk! demektir.. Amma ben gene zayıf davrandım da elli kuruşa sulh olduk..

Bana buna benzer bir vak'a anlattılar..

Tanıdıklardan üç arkadaş Maltepe taraflarında bir fabrika yeri almak isterler. Birkaç dönümlük bir yer olan bu arsanın sahibi bir Ermeni dudusu imiş... Pazarlık başlar... Kadına sorarlar:

— Ey, Madam söyle bakalım. Arsaya ne istiyorsun..

Kadın içini çekerek:

— Ah! der. Rahmetli kocam burayı ne kadar sever idi, bilseniz... Ne ise şimdi burayı size 3000 liraya veririm...

Bu baştan aşırı fiyata karşı alıcılar hayret ederler. Kadın ısrar eder,

— Canım siz de bir şey söyleyin!

İçlerinden birisi:

— Biz de 35 lira veriyoruz...

Tabiî alışveriş olmaz. Lâkin öylesine de böyle lâzımdır. Görüyoruz ki, hayatta, alış verişte yüzpekliği lâzım. Yoksa hokkanın altına gidersiniz.

FELEK

Doktorların aidatı

Etıbba Odaları kanununun son tadil edilen nizamnamesinin 10 ve 11 nci maddeleri mucibince Etıbba tarafından odaya verilmekte olan aidat hakkındaki beyannameler Oda idare heyeti tarafından tasnif edilmektedir. Bunların tetkiki neticesinde bir nevi vergi mahiyetinde olan bu aidat doktorların derecelerine göre yeniden tesbit edilecektir.

Bazı doktorlar bu aidatın affini istemişlersede Oda bunu salâhiyeti haricinde görmektedir.

Yeni Fransız konsolosu dün geldi

M. de Saint - Jouan'ın yerine Fransanın İstanbul jeneral konsolosluğuna tayin edilen M. Paul Dubois dün sabahki ekspresle İstanbula gelmiştir.

M. Paul Dubois Paris yüksek Ticaret Mektebinden mezundur. 1912 de -Shanghai, 1916 de Cenevre konsolosluklarında bulunmuş 1919 de Edirneye vis konsül olarak tayin edilmiş ve bilâhare Koensgberg konsolosluklarında bulunmuştur. M. Paul Dubois Legion d'Honneur nişanını haiz olup son memuriyeti Brême konsolosluğu idi.

Yeni damga pulları

Yeni damga pullarının eskilerile mübadelesi ikmal edilmiştir. 1 Hazirandan itibaren her tarafta kullanılmasına basla-

Askerî bahisler

İtalyan sınırlarında Fransız berkileri (1)

Belli bir şeydir, Avrupadaki Fransız - İtalyan sınırları dağlık bir parçadır. Fransa, kendi ölkesinin emniyetini yalnız siyasî hamaratlıklarla kurmakla kalmıyor. Bir yandan Alman sınırlarında fennin ilerlemiş usûllerile tahkimat yapmakla beraber, İtalyaya karşı da kazma kürek çalmaktan geri durduğu yok.

Bu sınırlarda Fransız ordusu sağ kanadını (2) Akdeniz'e ve sol kanadını da Mont Blanc'a dayamaktadır. İşte, yıllardanberi Fransa, bütün İtalyan sınırı boyunca, kuşbakışı ile 250 kilometrelik ve kır üzerinde ise hemen hemen 400 kilometrelik bir uzunluğu kazmakta, eşelemekte, bütün manası ile asri bir tahkimat ağı kurmaktadır. Bugün Fransız Alplarının şark yamaçları göz göz topçu bulunaklarile (3), makineli tüfek yuvalarile, yeraltı yollarile bezenmiş, her demiryolu ve her şose ve keçiyolu bir ateş kaynağı ile tıkanmıştır.

Fransızlara göre yurt emniyeti, yurt koruması ile salık verilen (4) bu işler İtalyayı gocunduruyor, işkillendiriyor, üstelik kızdırıyor. Biz bunu italyanca *Stampa* gazetesinin yazılarından anlıyoruz. Bakınız ne diyor:

"Fransanın bu tahkimatı müdafaa için değil, saldırıma yaramak için yapılıyor. Fransanın, Alpların ötesine doğru hiç bir saldırım siyaseti gütmediği hakkındaki sözlerine kim inanır? Bilhassa en son zamanda yapılan bağlama ağları, tabyalar, Fransız dağlarından İtalyan ovalarına doğru yapılacak bir saldırım için bir dayanma noktasından başka bir şey değildir. Fransız tabyalarına yerleştirilen topların atıkları (5), İtalyan toprağı içindeki geçitleri tesirli bir ateş altına almıya elverişlidir. Bu toplar, yarın bir saldırım yapacak Fransız piyadesinin döğüşünü destekliyeceklerdir, ve bunun için konuyorlar. Fransa, son yıllarda, sınır garnizonlarını iki ve hattâ üç misli pekleştirdi. Bir çok yeni yaya birlikler, topçu kuvvetleri, uçku savma topları gönderdi. Son iki yılda yapılan Fransız manevraları, dağlık çevrede, büyük ölçülü bir saldırım savaşının temellerini araştırıp bulmak için yapılmış sınamalardır. Fransızlar bu manevralarda çevik birlikler kullanmışlardır, ki bunlar müdafaadan ziyade saldırım aracıdırlar. Hele o, yeni Fransız sınır kumandanı Ceneral Dosse'nin nasıl enteresan bir adam olduğunu bilmiyor değiliz. Yaşı elli yediyi geçtiği halde bile zamanımızın yüksek bir sporcusu, tanınmış bir skicisi (ayak kızakçısı) olarak yaşıyan ve Alp spor klüplerinin ikinci reisliğini yapan ve evvelce 1918 de *Fransız şark ordusunda*, 1926 da *Merakeş*'te dağ döğüşlerinde güç dağ saldırımlarını gütmekle (6) kendini gösteren bu adam, (Grenövil) deki dağtalimgâhı çevirgenliğinden (7) alınarak buraya süs için mi getirildi?„

Stampa'nın bu görüşlerini tenkit etmek bizim işimiz değil. Çünkü Fransızlar, bütün bu yaptıklarını, en mükemmel müdafaa tedbiridir diye iddia etmekte devam eyleseler, günümüzün ve her günün düşüncelerine göre haklı çıkacakları bellidir. Biz, şimdi bu Fransız tahkimatından biraz bahsedelim:

Fransanın, İtalyan sınırlarında yaptığı yeni berkiler başlıca üç çizekten (8) ibarettir:

Birinci çizek: Hemen her sınırın gerisinden boylu boyunca geçer. En şimalde İser, Arc derelerinin yarattığı vadilere efendilik eden başlıca yeni tabyalar (krokiye bakıla) Albert Ville Saint - Maurice, Esseilon ve Modane tabyalarıdır, ki buralardan ve yükseklerden geçen sular hepsi İtalyan toprağının içine dalarlar ve Fransızlara güzel bir saldırım yönümü (9) verirler ve hemen hepsi İtalyan Turn kasabasında birleşirler.

Birinci çizeğin göbekteki berkiler yığını Briançon kuvvetli kalesi ile bunun etraflarında yapılmış küçük bir kaç tabyadan ibarettir. Durance suyu üzerindeki bu tabya, günümüzün en asrî ve birinci sınıf bir eseridir. Buradaki Janus dağı, eskiden İtalyan Piyemontelilerin tanığı olan bu toprak yığını şimdi galerilerle, her çaptan topçu bulunaklarile, makineli tüfek yuvalarile delik deşik edilmiştir.

Birinci çizeğin sağ kanadı ise Niceville tabyası (deniz kıyısında), Ubaye

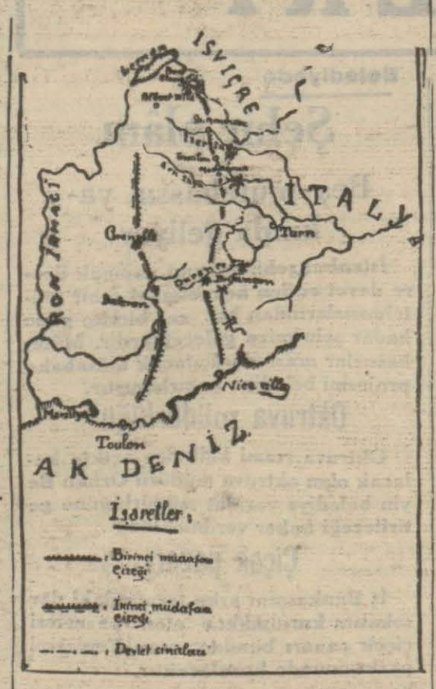

suyu üzerinde Tournour tabyası ve diğerlerile donatılmıştır.

İşte bu ilk tabyalar çiziği, 400 kilometre uzunluğunda ve on on beş kilometre genişliğinde bir kır şerididir.

İkinci müdafaa çiziği, başlıca Grenoble, Sisteron ve Toulon mevkilerinden geçer ki, bu büyüklerin aralarında bir çok diger küçükleri de vardır. Bu yüredeki (10) yollar, demiryolları, Fransızlarca onarılmış, yenileri yapılmı ş olup, bütün bu hamaratlıklar da, (Stampa) ya göre, saldırım düşüncesini ortaya koyan alâmetlermiş.

İşte, İtalyan sınırlarındaki Fransız müdafaa tedbirleri. (Stampa), bunu Fransız saldırım düşüncesi olarak tavsif ediyor. Biz ise, kara topkraklarımızdan birisini teşkil eden (Kastellerizo) adacıkları, İtalyaya on paralık faydası olmıyan bu yerleri ağzımıza bile almıyoruz.

CİNOĞLU

(1) Berki — Tahkimat
(2) Kanat — Cenah
(3) Bulunak — Mevzi
(4) Salık vermek — Tarif, izah etmek.
(5) Atık — Mermi
(6) Gütmek — Sevk ve idare etmek
(7) Çevirgen — Müdür
(8) Çizek — Hat
(9) Yönüm — İstikamet
(10) Yüre — Mıntaka

Cemiyetlerde

Tababeti akliye ve asabiye cemiyetinde

Türk tababeti akliye ve asabiye cemiyeti mayıs içtimaını Beyoğlunda Saka çıkmazında aktedmiştir.

Dr. İhsan Şükrü Bey âhiren iştirak etmiş olduğu Wurzburg Alman emrazı akliye kongresindeki intibalarından bahsetmiş ve orada tebliğ ettiği raporunun hulâsasını nakletmiştir.

Dr. Rasim Bey bir Ansefalitten mütevellit göz sar'sı, diğeri erken husule gelmiş sahaya frengisi vak'ası göstermiş ve izahat vermiştir.

Bu mevzular etrafında Hüseyin Kenan, Nuri Rüştü, Fahrettin Kerim. İhsan Şükrü, Rasim Beyler tarafından münakaşalar yapılmıştır.

Eczacı kalfaları toplantısı

Eczacı kalfaları cemiyeti müteşebbislerinden: 4-6-933 tarihine tesadüf eden pazar günü akşamı saat 21 de İstanbul Halkevinde Cemiyetin esaslarını, nizamnameyi ve intihabatımızı yapmak üzere bilûmum eczacı kalfa arkadaşlarımızın teşriflerini rica ederiz.

İttihadı Millî
Türk Sigorta Şirketi
Harik ve hayat üzerine sigorta muamelesi icra eyleriz
Sigortaları halk için müsait şeraiti havidir
Merkezi idaresi: Galatada Ünyon Hanında
Acentası bulunmayan şehirlerde acenta aranmaktadır.
Tel.: Beyoğlu : 4887 2362

KULAK MİSAFİRİ

Ayna!..

Bir kararda durmadığını anlatırken döner dolaba, insanları bir yandan doldurup bir yandan boşalttığını ima ederek çarka, içine dana halinde düşen mahlukları durmadan öğüttüğünü hatırlayarak değirmene, külümüzü havaya savurduğundan ötürü harmana, kazık kakıp temelli yerleşeni olmadığına işaret maksadile misafirhaneye, birinden girilip birinden çıkıldığını anlatmak için kapılı bir hane ve daha nelere, nelere benzetilen şu yalan dünyanın lâfını ediyorduk.

Birisi atıldı:

— Bana sorarsanız dünya bunlardan hiç biri değil!

Sorduk:

— Ya, nedir?

Büyük bir filozof edasile, başını salladı:

— Dünya, bir aynadır,. azizim....

— Nasıl ayna bu?

Cevap verdi:

— Esrarlı, tılsımlı bir ayna. Çünkü bu aynaya bakanlar, orada kendilerini görmezler; Hep başkalarını görürler...

İşi şakaya buluşturdular; birisi gülerek:

— Anladım dedi, bu bizim evdeki kenarı kırık ayna olacak!

— Nereden bildin?

— Ne zaman baksam içinde kendimi göremiyorum birader..

O zamana kadar söze karışmıyan bir arkadaş atıldı:

— Boş yere münakaşa etmeyin! Dünya, belki sizin dediğiniz gibi aynadır ama, neye yarar ki dünyanın işleri ayna değil!.

M. SALÂHADDİN

RADYO

bugünkü program

İSTANBUL

18,00 den 19,00 kadar Gramofon.
18,30 „ 19,00 kadar Fransızca ders (İlerlemiş olanlara).
19,00 „ 19,45 kadar Alaturka saz (Makbule Hanım).
19,45 „ 20,30 kadar Alaturka saz (Hikmet Riza hanım).
20,30 „ 21,00 kadar Alaturka saz (Üstüdyo saz heyeti).
21,00 „ 21,30 kadar Alaturka saz (Necmiye Hanım).
21,30 „ 22,00 kadar Gramofon.
22,00 „ itibaren Ajans, Borsa haberleri, saat ayarı.

VARŞOVA, 1411 m.
13,15: Plâk 16,45: Plâk 18:Senfonik konser 19: hafif musiki 20,50: haberler 21: şarkılı orkestra konseri 23,20: Şobert Puçini ve Vitolsun eserlerinden solist konseri 24: dans musikisi vs.

BUDAPEŞTE, 550 m.
19: Şarkılı konser 20,10: karışık neşriyat 21, 15: operet popoileri ve rapsodiler. 22,45: haberler müteakiben Semplen kahvesinden naklen briyo konseri.

VİYANA, 518 m.
18,30: Şarkılı piyano konseri 19,10: sözler 20: halk konseri (marş ve poporiler.) 20,30: haberler 20,40: konserin devamı ve dans parçaları 21,15: Vatani neşriyat 2205: Josepkşplatzden naklen serenat musikisi, şarkılar ve saire. 23,30: Plâk ile akşam musikisi.

ROMA, 441 m.
21,45: (Boechns Toskanada) isimli operet.

BÜKREŞ, 394 m.
13: Plâk 14,15: keza 18: Karışık konser. 20: ders 20,25: plâk 20,45: ders 21: şarkılar. 21, 25: radyo orkestrası 22,15: devamı.

Davetler

Şişli, Meşrutiyet ocağı toplantısı

C. H. F. Şişli nahiyesi meşrutiyet Ocağı İdare heyetinden :

Ocağımızın aylık toplantısı 30 Mayıs 1933 salı günü akşamı saat 21 ile 22 arasında yapılacağından Ocağımıza yazılı olan Fırka arkadaşlarımızın bu toplantıda bulunmaları lüzumu ilân olunur.

Hikâye

Galâ gecesi

Zavallı dostum, onu ne zaman düşünsem güzel kaşlarının altında uzun kirpiklerinin gölgelediği büyük siyah ve mânalı gözlerini değil de gülmeğe neşe ve şetaret âhenklerinin programlarını çizmeğe karşı bir zaaf duyan tuhaf ve çocukça tabiatini hatırlarım. Ben onun için âdeta mezürsüz yaşamasını bilmiyen bir adamdır diyebilirim. Herşey ölçülü. Her şey propagan da tahtında. Meselâ:

— Bu akşam iki buçuk kadeh rakı içeceğim. Bir tabak salata ve üç isketa çiroz ve meselâ fevkalâdeden de yedi buçuk kuruşluk fıstık kebabı.

Her gün tam öğle yemeğinden on ben dakika sonra tıraş olur. İki bardak çay içmeyince sokağa çıkamaz. Hergün mitralyöz fişengi mikdarına yakın sigara içer. Yeniceden on ikiliğe düştüğü günden beri de mümkün mertebe arkadaşlarına sigara ikramın dan çekinir. Zavallı dostum diyip geçemezdim.. Size bu izahatı vermeliyim ki onun (Galâ gecesi) ni lâyikile anlatmış olabileyim.

Efendim. Bu zavallı dostum! - ki bilâhara niçin zavallı olduğunu siz de anlayacaksınız - kendine mahsus zarif ctvarile arkadaşlarını eğlendirmeğe ve onlara neşe ve şetaret ikram etmeğe pek teşnedir. Bu bedava ziyafette haikkaten dostlarını iyi de ağırlayabilir diyebilirim. Onu daima keyfi yerinde görürüz. Bizim bin türlü derdimiz arasında o hep şakrak ve oynaktır, güler, güldürür. Ne buhran, ne hâdisat, hiç bir şey onu irkiltmez. O hep dimdik ve neşeli, hep mütebessim ve alaycı. Her hâdiseyi gülünç bulur ve istihfaf eder. karikatürize eder. Ekmek fiyatları yükselmiş. Ev kiraları bahalılaşmış. Ona vız gelir. Fakat meselâ bir gün onu Çin - Japon harbinden hararetle veya Halkidikyadaki zelzeleden teessürle bahsettiğini hayretle görürsünüz. ve

— Allah Allah dersiniz bu ne tahavvül, yahu buna ne oldu? Ciddileşmiş filân demenize kalmadan o kahkahayı basar , derhal ardından meselâ şöyle bir beyit okur.

Şapkamı atıp dalayım.
Üç pirinç yok ki alayım.

Ona hissiz diyemezsiniz. Zira hem seriülinfialdir, hem de memleket meselelerine karşı fevkalâde hassas bir alâka ile bağlıdır. Fakat daima onda:

"Gamı şadii felek böyle gelir
böyle gider."

Diyen bir hal vardır.

Ha!... Biz de lâfı uzattık. Gerçi onu tanıyabilmeniz için bu izahata ihtiyaç vardı amma uzun lâfın kısası bizim zavallı dost kederini pek dışarı verip yarü ağyarı müteellim etmemek için olacak, daima neşeli ve bu neşesini gayet tartılı kullanan ve asla programsız hareket etmiyen bir adamcağızdır. Allah selâmet versin. Geçen gün gene pür neşe ve pür teravet daireden içeri girdi.

— Çocuklar, dedi, yarın akşam hazır olun!

Hep birden merak ettik.

— Ne var yarın akşam?

— Galâ gecesi.

— Ne demek o?.

Güldü ve cebinden gayet düzgün bir kaligrafi ile yazılmış bir program çıkardı.

— Yarın akşam eğleneceğiz. İşte eğlencenin programı.

— Yahu, eğlence de programla olur mu? Eğlence demek programsız iş demektir, filân dedikse de para etmedi.

— Yoooook. Programsız iş olmaz. Eğlence de bir işse mutlaka programı vardır demektir.

— E neyse. dedik. Şu programı bir görelim.

Kâğıdı uzattı. Okuduk ve güldük. Bilmem siz de okuyunca güler misiniz? Aynen programı yazıyorum:

Büyük Gala gecesi

1 — Saat 8,30 da daireden çıkılacak.

2 — "V" birahanesinde 9.30 a kadar içilecek.

3 — Otomobille (kırmızı yelpaze) barına gidilerek ikişer kadeh bira içilerek biraz çalgı dinlenecek.

4 — Bir işkembeci dükkânında birer çorba .

5 — Veda.

Programı okuyan arkadaşlardan biri:

— Ayol dedi. Biz her akşam ayni işi programsız yapıp , duruyoruz. Bunun fevkalâdeliği, (galâ) sı nerede? Neyse ona itiraz edilmez. Hemen şaklabanlıkla insanı ikna ediverir. Çarşamba akşamı elde program yola çıkıldı.

Tam 8,5 ta daireden çıktık. Saat elinde âdeta koşarcasına (V.) biraha nesine gittik. Orada birkaç arkadaş daha vardı. Oturduk.. Bir iki hoş beşten sonra orada mülâki olduğumuz arkadaşlardan biri refikasının hastahanede olduğundan, diğeri kız kardeşinin tifoya tutulduğundan, bir öteki de ertesi gün evinin eşyasının hacz edileceğinden bahsettiler. Bittabi keyfimiz kaçtı.. Bununla beraber tam 9,5 ta birahaneden çıktık ve otomobile kapağı attık.. Biraz keyiflenelim ve bu arkadaşların dertlerinden mütevellit teessürlerimizi tadil etmeğe çalışalım diye otomobilin içinde şarkı söylemeğe başladık. Şoför geriye döndü ve:

— Beyler, dedi, biliyor musunuz? Siz şarkı söylüyor eğleniyorsunuz ama , biz yarın mahkemeye gidiyoruz.

— Ya!!... dedik.. ve şarkıyı kestik. İçimizden biri sordu:

— Mahkemeye mi, o da neden?.

Şoför içini çekti ve:

— Efendim, dedi, 3ay evel gene sizin gibi keyifli müşterilerimizi Beyoğluna çıkarıyorduk. Nasıl oldu ben de anlayamadım.. Önümüze bir siyah gölge çıktı, ezivermişiz.

— Ne?. öldü mü?.

— Hayır. Makinenin altından çıkardıkları zaman sağdı. Sonra hastahaneye giderken yolda eceli gelmiş ölmüş.

Biz donduk kaldık.. (Kırmızı yelpaze) barının önünde durduk. Adımlarımız isteksiz, çarnaçar programa uymak için yürüdük.

Bir masaya iliştik.. Hepimiz susuyorduk. Bu (Galâ gecesi) şeametinden doğrusunu isterseniz hepimize bir ürkünü gelmişti. Biralarımızı getiren garsona: ,

— Çalgı yok mu bu gece? dedik.

— Var, efendim, fakat şarkı söyliyen kadınlardan birinin boğazında balık kılçığı kalmış, ameliyat olacak ta. Hani onun için böyle biraz aralık veriyorlar.

Biribirimize bakıştık. İkinci biraları da güçlükle yutkuna yutkuna mahza programa uymuş olmak için içtik ve derhal:

— Garson hesap! dedik. .

Caddeye çıktığımız zaman zavallı dostum hâlâ elinde program:

— Hangi işkembeciyi isterseniz? diyordu.

Siz, herhalde artık bizim işkembeciye gitmiyeceğimizi ve bu kadar vukuatın sıralanmasıyle artık program mrogramdan vazgeçip dağılacağımızı tahmin ediyorsanız hakikat şu merkezde ki biz işkembeciye gittik. Fakat sizi inandırmak mümkün olmadığı için orada geçen hâdiseyi anlatmıyacağım. Yalnız şu kadarına sureti katiyede emin olun ki, bu masal değil..

Dil anketi

76 ıncı liste ve gelen karşılıklar

Liste: (71)

Makul: düşünceye yakın, doğru. *Mağrur:* kendisi beyenen. *Mehabet:* beceriklilik. *Makale:* uzunca yazı. *Makar:* durak. *Makbul:* alınan, beyenilen *Maksat: Maktu:* kesilmiş, götürü. *Maniur:* sürülüp işlenmiş. *Mana:* iç, öz. *Manzara:* görünüş. *Masum:* suçsuz.

İ İstanbul
32 inci ilk mektep muallimleri

* * *

Liste: (71)

Mağrur: kendini beğenmiş. *Mahabet:* korkunçluk. *Maharet:* ustalık. *Makale:* uzun yazı. *Makam:* oturulan yer. *Makar:* durak. *Makbul:* beğenilmiş. *Maksat:* İstek, dilek. *Maktu:* kesilmiş. *Mamur:* yapılı, işlenmiş. *Mana, Makul:* uygun. *Manzara:* görünüş. *Masum :* suçsuz.

İstanbul
25 inci ilkmektep muallimleri

* * *

(Liste (74)

Mefahir: öğünmeler, öğünüşler, öğüntüler. *Mefhum:* Anlaşılan, gösterilen, kancılan, yapılan, gizbelirti. *Meftun:* Düşkün, tutkun, içten sevilen, şaşırıp kalan. *Mehcur:* uzaklaşılan, bırakılan, görüşülmiyen, konuşulmıyan. *Mehtap:* Ay parıltısı, ay aydınlığı, dolgun ayışığı. *Mektep:* yazma, okuma yeri, bilgiçlik ocağı, aydınlama yurdu. *Mektup:* yazılmış , yazılan, yazıltı, yazılı kâğıt. *Melek:* suzgün güzel, gözalıcı, benlikli, çok sevimli varlık, aydın uçuşlu, gün doğuşlu sevgili, gök parıltılı kumru, göklere yaraşan biricikler, gönüller ecesi, içi, dişi aydin, uçucu güzellik, güzeller, güzeli, inci pırıltılı yücel genler, yıldız gülüm seyişli, yaratışlar, ayten. *Melfuf:* içine konulan, giz gönderilti. *Melhuz:* düşünülen, umulan, olabilen. *Menfaat:* kazanç, kazantı, yarartı. *Menfur:* örkülen, kaçılan, çekinilen, iğrenilen. *Men:* yaşaklamak, geriletmek, vermemek, esirgemek, *Menşe:* çıktığı yer, kök, temel.

Filorinalı Nâzım

* * *

Liste: (72)

Taamül: Alışıklık. *Taarruz:* Çatmak. *Taciz:* Üzmek. *Tadil:* değiştirme. *Tasarruf:* biriktirme, kısma, düşünerek harcama. *Tasavvur:* Tasarlama. *Tasdik:* Doğru bulma. *Tasmim:* Kurmak. *Tasnif:* Sıralamak, ayırmak. *Tasvir:* Çizgileme. *Tatbik:* yapma. *Tatmin:* Kandırma, inandırma. *Tazammün:* Saklı, gizli. *Taziye:* Acınma.

Beşiktaş
18 inci ilk mektep muallimleri

* * *

(Liste (74)

Mefahir: öğünekler övünmeler, eyülıklar. *Mefhum:* dinki, deyiş , anlaşılmış. *Meftun:* şaşırıp kalan, aşık. *Mehcur:* bakımsız, bir tarafa bırakılmış, terkedilmiş, ayırılık görmüş. *Mehtap:* ayişiği, ayaydınlığı, ay gibi parlayan bir nevi fişenk, mahtap etmek, mahtaba almak, istihza etmek, eğlenmek demektir. *Mektep:* okumak yeri, yazı yazacak yer, öğretenek. *Mektup:* yazılmış, kâğıt yazı. *Melek:* iç elçisi, eyi ve doğru er, eren. *Melfuf:* içindeki, birlikte. *Melhuz:* olabilir, anılmış, mülâhaza edilmiş, gözücünü çekmik, derin düşünülmüş. *Menfaat:* asi, asılanmak, kâr etmek, kazanmak, kazanç, mef'i. *Menfur:* iğrenilmiş, iğrenç, ürkülmüş, tiksinmekten, tiksinilmiş, kaçınılmış, çırkın. *Menetmek:* bırakmamak, geri durdurmak, yaptırmamak, yasak etmek. *Menşe:* çıkan yer, çıkılan yer, bir şeyin neşet ettiği, zuhure, egldiği yer, öncesi.

Göztepe Haznedar oğlu
Baha

* * *

Liste: (72)

Taamül: Taarruz: sataşma, saldırma. *Taciz:* Baş ağırtma. *Tadil:* doğrultma. *Tasarruf:* biriktirme. *Tasavvur:* düşünmekten, düşünük. *Tasdik:* gerçeklendirme. *Tasmim: Tasnif:* ayırma. *Tasvir::* örneğine uydurma. *Tatbik:* Benzetme, karplaştırmak. *Tatmin:* doyurma. *Tazammum:* içine alma. *Taziye:* Baş sağlama.

30 uncu ilk mektep muallimleri

76 ıncı Liste

ANKARA, 29. A. A. — T. D. T. Cemiyetinden :

Karşılıkları aranacak arapça ve farsça kelimelerin 76 numaralı listesi şudur:

1 — İNHİSAR	6 — İNTİKAM
2 — İNKİLÂP	7 — İNTİSAP
3 — İNİKAT	8 — İNTİŞAR
4 — İNTİBA	9 — İNZİBAT
5 — İNTİHAR	10 — İNZİVA

Milliyet
Asrın umdesi "MİLLİYET"tir.

ABONE ÜCRETLERİ :

	Türkiye için L. K.	Hariç için L. K.
3 aylığı	4 —	8 —
6 „	7 50	14 —
12 „	14 —	28 —

Gelen evrak geri verilmez.— Müddeti geçen nüshalar 10 kuruştur.— Gazete ve matbaaya ait işler için müdiriyete müracaat edilir. Gazetemiz ilânların mes'uliyetini kabul etmez.

BUGÜNKÜ HAVA

Yeşilköy askerî rasat merkezinden verilen habere göre bugün hava kısmen bulutlu olacak ve rüzgâr mütehavvil olarak esecektir. Yağmur ihtimali azdır.

29-5-933 tarihinde hava tazyiki 753 milimetre, en fazla sıcaklık 18 en az 15 derece idi.

Milliyetin edebî Romanı: 118

MAKEDONYA

Aşk, Kin, Politika, ve Kan..

Müellifi: Nizamettin Nazif

Makedonyalı kız inanmakla beraber inanmamak arasında kalmıştı ama.. Yapacak ne vardı. İşte çıkış o çıkıştı. Kendisini buraya getirmişler, bu kadına emanet etmişlerdi. Bir dediği iki olmuyordu. Fakat bahçeye çıkmak için bir türlü evde açık kapı bulamıyordu. Gece gündüz pencereleri tarassut altında idi.

İlk gün ev hoşuna gitmiş, biraz dinlenmişti. Sonra kaçmağa karar vermişti. Lâkin ne tuhaftı! Hem kaçmak istiyor, hem de kaçamıyordu. Yumuşak kanapeli ev onun dağlı sinirlerine adeta afyon damlatmış gibiydi.. Lûbinska uyuşuklaşmıştı.

Fehim güzel kıza yaklaştıkça yaklaşıyordu. Nihayet kolunu boynuna dolıyarak kıvrık bıyıklı ağzını kızın çıplak omuzlarına deydiriverdi.

O anda kızılca bir kıyamet kopmuştu. Dağlı kız eline geçen bir saksıyı kaldırdığı gibi fırlattı. Fehim eğilmeseydi mutlaka kafası parçalanırdı.

Fakat çevik bir hareketle eğilince üstünden aşan saksı duvardaki bir levhanın camını kırarak yere düştü. O canım halının üstü kırık kiremit ve toprakla doldu.

— Geri! Beni ne zannediyorsunuz siz?

— Açık konuşalım.. Buraya giren benim olmadan çıkamaz. Kabahatini biliyorsun ya.. Seni yakalatır, kollarını bağlar, hapse attırırım. Bana Fehim paşa derler. Sen Fehim paşanın adını hiç duymamışa benziyorsun!

— Ola bilir. Fakat bana bu şekilde saldıramazsınız. Bir kabahatim varsa kanun cezasını verir. Biter gider.

— Ne de şakrak şakrak konuşuyorsun. Elmasım neyim var benim? Hiç te çirkin bir adam değilim. Neye iltifat etmiyorsun bana..

— O benim bileceğim iş.

— Yoksa birini mi seviyorsun?

— Bu da sizin bileceğiniz iş değil..

— Eeeh.. Artık çok oldun be?

Fehim iriyarı bir adamdı. Öyle ani bir hücum ile saldırdi ki kız, Lübinska hareketten kaldı, sadece bağırdı:

— Yetiş.. Yetişin.. Ooooof.. Ölüyorum..

Bir şangırtı işidildi. İşte tam bu sırada idi ki bir şangırdı işidildi..

Kapı, o koca kapı rezeleri çatır çutur kırılarak yere düşmüş, azgın bir boğa gibi içeriye dalan bir adam hızını alamayarak ortadaki yaldızlı masaya çarpmıştı. O kadar hızla çarpmıştı ki masanın üstündeki porslen vazo yedi buçukluk bir obüs gibi yerinden fırlamış ve garip bir isabetle Fehimin tam kafasına vurmuş ve tuzbuz olmuştu.

Gaytanbıyıklı Fehim, kendini toparlayıp doğrulmak istedi. Fakat muvaffak olamadı; beyin üstü yere yuvarlandı.

— Ali!

— Lûbinska!

Ali hayretle sevgilisine baktı. Baktıkça kaşları çatıldı;

— Bu ne hal?

— Aman.. Sonra öğrenirsin çabuk kaçalım buradan.

Aşağıdan bir takım ayak sesleri gelikeserek beklediler.. Yürüyen tabanlara yandaki odaya sürükledi. Burası yatak odasıydi. Bir kenarda duran elbiselerini acele acele giydi. Aliyi Fehimin yanına itmişti. Kapıyı kilitledi.

Ayak sesleri yaklaşıyordu. Nefeslerini keserek beklediler.. Yürüeyn tabanlara vuran şıpıtık bir çift terlik sesi.. Sonra kapı hafifçe tıkırdadı. Cevap vermediler. Gene tıkırdadı. Lûbinska Aliye işaretle „sus!" dedi. Yatağın somyasını gıcırdattı. Kapı biraz daha vuruldu. Kız somyayı biraz daha gıcırdattı.

Evin içinde Fehim varken üst kata kalfadan başka kimse çıkamazdı. Böyle gürültülere çok alışkın olan kalfa evvelâ hiç ehemmiyet vermemişti. Fakat kapının devrilişi binayı öyle sarsmıştı ki; "aceba ne oluyor?„ diye merak etmişti.

Karyolanın gıcırtılarını duyunca yüzünde arifane bir gülümseme belirdi:

— Ben işimi bilirim.. - Diye mırıldandı - Paşa eline geçeni kolay kolay bırakmaz.. Bu seferki de bir kapıya mal oldu desene. Haydi hayırlısı..

Ve.. Şıpıtık terliklerine tabanlarını deydiredeydire uzaklaşmıştı.

Ali Lûbinskaya baktı:

— Şimdi ne yapacağız?

— Geceyi bekliyeceğiz.. Beni burada düğün yapıyor sanırlar. Kapıya gelen oldu mu..

Karyolayı işaret etti:

— Gıcırdatırız biter gider. Yalnız bu ayılırsa halimiz harap.. Şunun ellerini kollarını bağlamalıyız..

— Ağzını da tıkamalı... Fakat kim bu herif?

— Fehim Paşa..

— Ne? O mu? Desene armut piş, ağzıma düş..

Derhal tabancasını çıkardı.

—. Ne oluyorsun?

— Vazifemi yapacağım.. Bunu öldürmem lâzım. Buraya kadar onun için geldim..

— Yaaaa...

Lûbinska büyük bir teessürle mırıldandı:

— Demek sen beni kurtarmağa gelmiş değilsin?

— Senin burada bulunacağını nereden kestirebilirim. Ben seni köyde sanıyordum. Zagorişe dönüşte uğramağa karar vermiştim. Beni buraya komita gönderdi.

— Ne tesadüf.. Eğer gelmeseydin.

Kollarını delikanlının boynuna doladı:

— Eğer gelmeseydin mahvolmuştum.

Gencin elinden tabancasını aldı:

— Makedonyalılarda bir âdet vardır. Eğer fena bir iş, iyi bir iş yapmağa girişip olursa fenalık yapan ceza görmez.

— Canım hiç öyle şey olur mu? Bu ne yüzle dönerim sonra?

Kızın asıl maksadı bir yeni gürültü ile ortalığın altüst olmaması idi.. Kadın şefkatzusu bu. Hangi kanı kaynayan erkek verdir ki bu vetoya karşı koyabilir?

. . . . . .

Yatsı ezanından sonra köşkün kapısı açılmış ve bahçeden geçen iki kadın parmaklıklı kapıdan çıkıp Armutlu kapılarına doğru gaz lâmbalı sokakta yol almağa başlamıştı.

Ertesi gün evden hiç bir ses çıkmayınca bekçiler şüphelenip pencereden eve girmişlerdi. Pembe hotozlu kalfa ile üç hizmetçi kız odalarında bağlı bulunmuşlar ve bir kaç dakika sonra bağlarını çözen bekçilere Fehim, pazularını bütün kuvvetile kollarını gererek ikiye tokat aşketmişti.

Fehim gibi südü bozuk efendiden bundan ka ne mükâfat beklenebilirdi.

(Devamı var)

TAYYARE

OTOJİRLER

Havadan ağır olan uçuş cihazlarının en şayanı dikkat olanı, hiç şüphe yok ki, otojirlerdir.

Sabit kanatlar yerine, şakulî bir mihver etrafında, boşta dönen, müteaddit kollu bir pervane bulunan ve âdî tayyarelerden bu noktada ayrılan otojirler, yarının en emin turizm tayyareleri olacaktır.

Otojir!.

Bu acaip isimli ve acaip şekilli uçuş cihazını tarif için tarihçesini anlatmak lâzımdır.

Otojir!.

Otojir, bir İspanyol buluşudur..

İspanyanın eski Nazırlarından birinin oğlu olan Cierva, genç yaşında, aerodinamik hâdiselerile alâkadar olmağa başlıyor. 1914 te bunları tetkike girişiyor. 1917 de, henüz 25 yaşında iken, üç motorlu bir tayyare yapıyor. İlk İspanyol tayyaresi.

İlk İspanyol tayyaresi Cirva'nın eseridir.

Cierva'nır bu ilk eseri çok yaşamıyor. çakılıyor. Pilot kurtuluyor, ve tayyare parçalanıyor.

Cierva'nın bu eseri genç yaşında üful ediyor. Üful ediyor ama, yerini de boş bırakmıyor. Onun yerine o acaip isimli acaip şekilli cihaz doğuyor.

Filhakika Yuan Cievra, tayyare kazalarının sebeplerini ararken, en büyük kazaların sürat zayiatlarından (pert - dö - vites) ileri geldiğini anlıyor. Bu buluş, Cierva'ya yeni bir tip ilham ediyor... Öyle bir tip ki, onda sürat zayiatile yere çakılmak endişesi olmıyacak..

Cierva, bu yeni tipi evvelâ bir oyuncak olarak meydana getiriyor.

Bu oyuncak kanatsız bir tayyare taslağıdır. Kanat yerine, şakulî bir mihver etrafında serbest dönebilen, beş kollu bir pervane vardır. Bu pervane, gövdenin üzerinde, bir şemsiye iskeletini andırmaktadır.

Her tayyarede olduğu gibi, oyuncağın ayrıca, sürücü bir pervanesi de vardır.

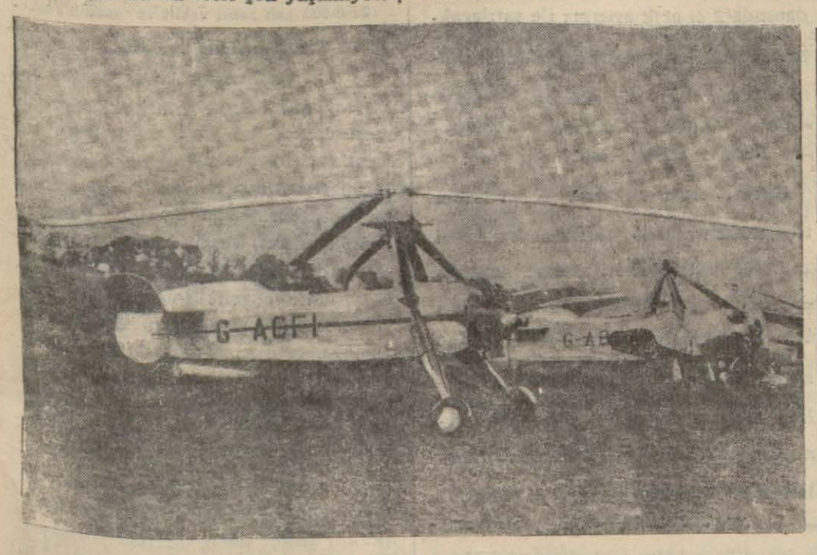

Bir Otojir filosu

Bir gün, uçuşlarından birinde, sürat kaybederek (Pert - dö - vites) yere

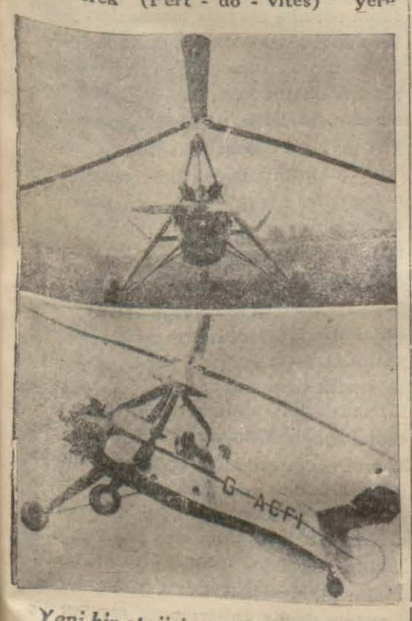

Yeni bir otojirin yerde ve havada görünüşü

Cierva, bu ikinci pervaneyi çevirmek için, motör yerine burulmuş bir lâstik kullanıyor.

Oyuncağın iniş takımları, kuyruk takımları hep âdî tayyarelerinkine benziyor.

Cierva şöyle hesaplıyor:

Burulmuş lâstiği serbest bırakınca: öndeki pervane dönerek tayyareyi ileriye sürükler. Bu ilerleme sayesinde husule gelen hava cereyanı, şakulî pervanenin kollarına çarpar ve onları döndürmeğe başlar. Kolların dönüşü tayyareye kaldırıcı bir kuvvet verir ve bu kuvvet ile tayyare havalanır.

Daha ilk tecrübede Cievra muvaffak oluyor ve hesaplarının doğruluğunu anlıyor.

Artık küçük oyuncağın kocaman bir uçuş cihazı olarak imaline bir engel kalmıyor ve bugünkü otojir meydana geliyor.

1928 de C.7 nin İngiltereden havalanarak Manş denizini geçtiğini görüyoruz. Bu uçuş, 225 beygirlik bir motorla ve satte 115 kilometre süratle yapılıyor.

— Manş denizi uçuşuna, yolcu sıfatile, iştirâk eden bir pilot ihtisasatını şöyle hülâsa ediyor:

Âdî tayyarelere alışmış olan bir uçucu otojire binince, evvelâ hoşa gitmiyen bir tesir altında kalır. Fakat biraz sonra bu tesiri geçer ve onun yerine bir emniyet hissi kaim olur.

Otojirde kalkışlar inişler insana batî bir asansörü hatırlatır.

Otojirlerin, normal uçuşlarda ve bazı noktalarda, âdî tayyarelere faik oldukları şüphesizdir. Bu faikiyeti şu suretle hülâsa edebiliriz:

1 - Otojirlerin ufkî uçuşlarındaki asgarî ve azamî süratleri arasındak farkları âdî tayyarelerinkilerden üç defa daha büyüktür.

2 . İniş süratleri, âdî tayyarelerinkilerden 9 defa daha küçüktür.

3 . Ayni siklet ve takat için, otojirlerdeki azamî sürat tayyarelerdekinden daha fazladır.

Necip DÜRRÜ

İngiliz hava kuvvetlerinde bir filo uçuşu

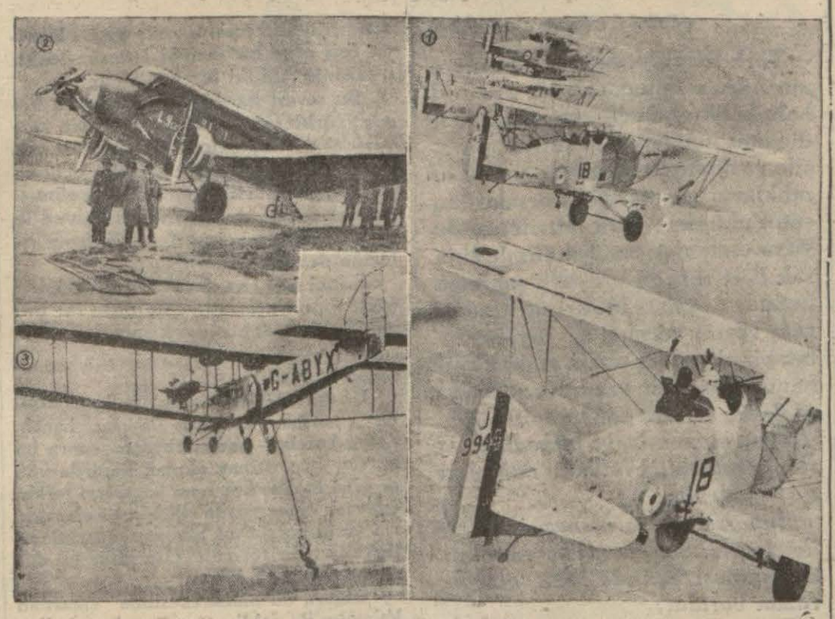

1 — Gündüz bombardımanlarından mürekkep olan bu filo müşterek uçuş talimleri yaparken tespit edilmiştir.

Tayyareler uçuş vaziyetlerini değiştirirken, râsıtlar ellerini kaldırarak bunu diger tayyarelere haber vermektedirler.

2 — Parisi Londraya bağlıyan hava yolu bu yeni tayyare ile 1 saat 20 dakikaya inmiştir. Bu seri postayı tesis eden şirket Air - Union*'dur. Resimde görüldüğü veçhile, tayyare üç motorlu olup seyir sür'ati 220 kilometre saattir.*

3 — Bu gördüğünüz kaçak bir yolcu değildir. Tayyareden ip sarkıtarak, tayyare uçarken cambazlıklar yapan meşhur bir akrobattır.

Fransada prototipler ve resmî tecrübeler

Mureaux firmasının Boulogne, Mureaux daki fabrikalarında yeni prototipler hazırlanmaktadır.

Fransız ordusunda uzun keşif ve gece avcılığına tahsis edilmek üzere imaline başlanan 50 tayyarenin birincisi ikmal edilmiştir.

R 2 tipinde olan ve 650 lişer beygirlik Hispano motörlerile techiz edilecek olan bu tayyareler ikişer kişiliktir. Tayyarelerin faaliyet sahaları 900 ilâ 1000 kilometre nısıf kutrunda olacak ve süratleri 300 kilometreyi bulacaktır.

* * *

S. T. Aé. de prototip tecrübeleri. — Bp 3 122 tipinde bir S. E. C. M. biplanının favkalâde hamule ile — 700 kilo bomba yerine 1400 kilo bomba— tecrübeleri yapılmaktadır.

Ayni tipin, 100 beygirlik bir Hispano ile mücehhez diğer bir nümunesinde motor arızaları görüldüğünden tecrübeleri tehir edilmiştir.

* * *

Mauboussin 121. — 75 beygirlik bir Pobjov motorile mücehhez Mauboussin 121 rin tecrübelerinde bulunan evsaf şudur:

1000 Metreye çıkış: 3 dakika
3500 Metreye çıkış: 15 dakika.
Azami sürat: 200 kilometre .... saat.
İniş sürati: 70 kilometre — saat.
Faaliyet sahası (iki râkip ile): 700 kilometre nısıf kutur.

* * *

Spat - Blériot 510. — 12Xbrs tipinde bir Hispano motorile mücehhez Spard - Blériot 510 un tecrübeleri yapılmış ve şu evsafı tespit edilmiştir:

(Uçuş nizamındaki sikleti 1615 kilogram)
3000 Metreye çıkış: 3. 30 saniye
4000 Metreye çıkış: 4. 40 saniye
5000 Metreye çıkış: 6 dakika
6000 Metreye çıkış: 7 d. 50 saniye
8000 Metreye çıkış: 13. 10 saniye
9000 Metreye çıkış: 17. 15 saniye
10000 Metreye çıkış: 25 dakika
2365 Devirdeki sürati: 315 kilometre — saat.
1685 Devirdeki sürati: 212 kilometre — saat.

KISA HABERLER

Amerikada yeni bir nakliye tayyaresi

Lockheed müesseseleri iki motoru (Partt and Whitney "Wasp-Junior» 420 C. V.) yeni bir nakliye tayyaresi meydana getirmiştir.

Bağajlarile beraber 10 kişi alan bu tayyare monoplan tipinde olup iniş takımları toplanabilmektedir.

Tamamen madenî yapılı olan (üralümin) bu tayyarede kanatlar tek lonjeronludur.

Tayyare kanatlar içine yerleştirilmiş ve herbiri 454 litre benzin alabilen iki depoyu hamildir.

İki motörün saat başına sarfiyatı 218 litredir.

Tayyarenin evsafına gelince:
Boş iken sikleti: 2450 kilogram.
Nakil hamulesi: 1500 kilogram.
Azamî sürati: 345 kilometre saat.
Yol sürati: 288 kilometre saat.
İniş sürati: 104 kilometre saat.
1 Dakikadaki çıkış kabiliyeti: 440 metre
Tavan: 6120 metre
Faaliyet sahası: 895 kilo metre

Ağır yağ motörleri

Mercédes — Benz Fabrikalarında, ağır yağ ile çalışabilecek yeni bir tayyare motoru hazırlanmaktadır. V şeklinde 12 silindirli olarak imal edilen bu motor su ile soğutulacaktır. Pistonların seyiri tulleri 165 milimetre, kuturları 210 milimetre olacak ve her silindirde iki kalbul iki huruç süpabı bulunacaktır.

Süpap itecekleri bilyalı yataklar içinde hareket edecek ve motorun ilk çalışması tazyikli hava ile yapılacaktır.

Bu yeni motorun takati 700 — 900 beygir ve sikleti 950 kilogram olarak tespit edilmiştir.

Tayyare kazası

Ludovis Arrachart

Fransanın tanınmış tayyarecilerinden ve eski mesafe rekortmenlerinden Ludovic Arrachart, 23 Mayıs sabahı Deutsch kupası için Chartres de antreneman yaparken sürat kaybederek sukut etmiştir.

Viyana Rallye'sinde Alman tayyareciler

Viyana Rallye sine iştirâk etmek üzere gelen tayyareciler, Bavyera Adliye Nazırının Avusturyadan hudut harici edilmesi üzerine, Rallye'ye iştirâk etmemeleri için Alman Hükûmetinden emir almışlardır.

Berlinde yeni bir fabrika

Berlin'de 500.000 mark sermayeli yeni bir tayyare fabrikası tesis edilmiştir. Bu fabrika, başlıca, turizm ve mektep tayyareleri inşa edecektir.

Fabrikada yeni bir kaynak usulü tatbik edilecektir.

Sabih ada yerine vardı

Westphalé Gemisi, cenubî atlası denizinde, demirliyeceği noktaya varmıştır.

Bu gemi Avrupa, Amerika ve Cenubî Amerika arasındaki hava servisinde istasyon iskelesi vazifesini görecektir.

Yeni bir hava devi

Japonyanın Robe fabrikalarında inşa edilmekte olan, 12 tonluk Kawa*nassi* hava devi yakında suya indirilecektir.

22,50 metre tulünde, 6,70 metre yüksekliğinde olan bu sefine her biri 800 beygir kudretinde üç Rolls - Roycs motoruna malik bulunmaktadır.

Bu hava devinin saatte 200 kilometrelik bir sürat temin edeceği zannedilmektedir.

Hafif tayyare ile yeni mesafe rekoru

24 Nisanda kumandan Pedento ile Nuvolli, 75 beygirlik bir tayyare ile 886,677 kilometrelik Milano — Brendizi hava yolunu bir hamlede katederek, üçüncü kategori hafif tayyare, mesafe rekorunu kırmışlardır.

İtalyan hava klübü bu yeni rekorun resmen tescilini istemiştir.

Eski rekor 636,050 kilometre ile Lecointe - Reginensi de idi.

İngilterede yeni avcılar

C. Hawker Engineering Co.) Müesseselerinde (Fury) tipinden müştak yeni bir avcı meydana getirilmiştir. Bu tayyarenin, askerî techizat ile, sürati 400 kilometre saattir.

İngiliz hava kuvvetlerinin muhafız bölüklerinde bulunan (Fury) lerin azamî süratleri 333 kilometre - saattir.

Eskilerde olduğu gibi, yeni tipte de bir (Rolls - Roy) motoru kullanılmıştır. Şu farklaki, motorda bazı tekemmüller yapılmıştır.

Tayyarenin hususiyetlerine gelince: Kanatlar kısaltılmış; tekerleklerin üzerleri örtülmüştür.

Yeni gümüş ve Nikel para

(Başı 1 inci sahifede)

nikel yeni paraların elde bulunanlarla değiştirilmesine de başlanacaktır.

Darphane müdürü Fuat Bey

Mübadele kısmen Maliye şubelerinde, kısmen de Darphanede yapılması muvafık görülmektedir. Darphanede para basan 22 makinedir. Vaziyet icabı bu makinelerden büyük bir kısmının çalıştırılması icap edecektir. Makinelerden bir kısmı da yedek olarak kalacaktır. Yeni paraların basılacağı Darphanenin tarihçesi hakkında aldığımız malûmatı kaydediyoruz: İstanbulda Türkler tarafından para darbına ilk defa Fatih Mehmet tarafından başlanmıştır. İlk darphane binası Beyazıt civarında idi. Fakat resmî darphane mahiyetinde ilk müessese, 1 inci Ahmedin Simkeşhane namile Beyazıttaki meşhur handa tesis ettiği darphanedir. Darphane şimdiki binasına Ahmet III zamanında 1139 nakledilmiş ve 1259 senesinden itibaren para darp ve imali hakkı yalnız İstanbul darphanesine verilmiştir. Eski devirlerde Darphane Eminler marifetile idare edilirdi. Darphane Eminleri, emniyeti ihlâl eder hareketini gördükleri memurların ellerini bileklerinden kesmek salâhiyetine maliktiler. Tanzimatı hayriyeden sonra (sikke) usulü değişmiş ve teşkilât tesvi olunarak idaresi bir nazırın uhdesine verilmiştir. Meşrutiyetin ilânından sonra makine kısımlarında mühim tadilât yapılmıştır. Darphanede en esaslı ıslahat "nakit ve itibarı millî" eseri müellifi merhum Ferit Beyle Merkez Bankası mürakıplarından Niyazi Asım Beyin idareleri zamanında yapılmıştır.. Ferit ve Niyazi Asım Beyler darphanenin asrî bir müessese oluşunda başlıca âmil sayılabilirler.. Darphanenin yeni müdürü Fuat Bey de darphanede faydalı birkaç icraatiyle temeyyüz etmiştir. Damga pulu matbaasında tesis edilen intizam Fuat Beyin eseridir.

Balkanlı Murahhaslar

(Başı 1 inci sahifede)

kan vicdanı vücut bulduğunu ve bu hafta zarfında toplanan Balkan Ticaret Odası konseyi ile Balkan gümrük ittihadı projesini tetkik eden komitenin mesaisinin Balkan memleketleri umumî efkârına mutabık olduğunu ve bu sayede Büyük Mefkûrenin hakikat olabileceğini söylemiş ve bu maksatla Türkiye Cümhuriyeti tarafından gösterilen muzaharetten şükranla bahsetmiştir.

Arnavut murahhası M. Ancopulos'da nutkunda Balkan Ticaret Odasının altı Balkan memleketi iktısadî hayatında mühim hizmetler ifasına memur edildiğini söyliyerek buhranın Balkan memleketlerine el ele vermek lüzumunu hissettirdiğini söylemiş ve Türkiye Balkan Birliği cemiyeti İstanbul mümessili Tahir B. ye Odaya verdiği ehemmiyetten dolayı teşekkür etmiştir.

Bulgar murahhası M. Peef'te Balkan Ticaret Odasının ehemmiyetinden bahsetmiş, memleketimizde gördükleri misafirperverliğe teşekkür etmiştir.

Ziyafetten sonra murahhaslar Feshane fabrikasını ziyaret etmişlerdir.

Bugünkü proğram

Bugün öğleden evvel müzeler ziyaret edilecek ve öğleden sonra da bazı fabrikalar gezilecektir.

Bugünden sonra murahhaslar bir kaç gün zarfında memleketlerine dönecekler dir.

Sahillerimizde Posta seferleri

(Başı 1 inci sahifede)

den itibaren on beş gün içinde iktısat Vekâletine bir beyanname vermek suretile şirkete iştirak talebini bildirmiş olanları ihtiva eylemek üzere üç ay zarfında teşekkül edecek bir Türk Anonim Şirketinin de deniz yolları işletme müdürlüğü ile birlikte muntazam posta seferleri içinde çalışmaya hakkı olduğu gibi kanunun meriyeti tarihinden itibaren üç sene sonra asgari bir milyon lira tediye edilmiş sermaye ile teşekkül edecek olan Türk Anonim şirketlerinin de bu müesseseler ile birlikte çalışmaya hakları olacaktır.

Tapu için harç alınmıyacak

Tapu tahririne dair 474 numaralı kanunun sekizinci maddesinin tadili hakkındaki kanun kabul edilmiştir.

Buna nazaran verilecek Tapu senetleri için harç namı ile hiç bir şey alınmıyacak, yalnız kıymetlerinden bir defaya mahsus olmak üzere binde bir tahrir resmi alınacaktır. Bu resim vergi ile birlikte ve müsavi taksitlerle alınacaktır. Evvelce tahakkuk ettirilip henüz tahsil olunmıyan tahrir resimleri de bu nisbete tabidir. Tahrire esas olan beyanname ve diğer bütün vesikalar veraset senetleri ve heyetin vereceği kararlara ait ilâmlardan bir güna harç ve kaydiye ve damga resmi alınmıyacaktır.

Türkiye cümhuriyeti ile İtalya arasında aktedilmiş olan bitaraflık, uzlaşma ve adlî tesviye muahedenamesinin temdidine dair protokolun tasdikine ait kanun lâyihası müzakere ve kabul edilerek yarın toplanmak üzere içtimaa nihayet verilmiştir.

KABİNE İÇTİMAI

Ödünç para verme işleri kanunu Meclise verildi

(Başı 1 inci sahifede)

dünç para işleri ile meşgul olan hakikî ve hükmî şahısların bu kanun hükümlerine göre İktısat vekâletinden izin almaları lâzım gelecektir.

Anonim Limitet kooperatif şirket şeklindeki bankalar ise bu izin usulüne tabî olmiyacaklardır. Bu işlerle uğraşanlar bu kanunun meriyetinden itibaren üç ay içinde ve bundan sonra her sene mayis ayi içinde beyanname vermeğe mecbur olacaklardır.

Beyannameye borçlulardan alınacak faizlerin en yüksek haddı yazılacaktır. Senede yüzde on ikiden fazla faiz alacak olanların borçlulara tahmil ettikleri şartları beyannamelerine ilâve etmeleri mecburî olacaktır.

İzin usulüne tabiî hakikî ve hükmî şahıslar yaptıkları ödünç para işlerini noterlikten tasdikli bir deftere müfredatile yazacaklar ve bu defterler İktisat vekâleti tarafından tetkik edilecektir.

Her hesap senesi sonunda defterlerin birer sureti İktısat vekâletine gönderilecektir.

Ödünç para verme işlerile uğraşanlar ödünç para alanlara ödünç para miktarını, şartlarını gösteren imzali bir vesika vereceklerdir. Bu işlerde yüzde on ikiden fazla alınan faizler aşağıda yazılı nisbetlerde para cezasına tabi o-

Yüzde onikiden onbeşe kadardan yüzde elli, onbeşten onsekize kadardan yüzde yetmişbeş, on sekizden yirmi dörde kadardan yüz de doksan, yirmi dörtten otuza kadardan yüzde doksan beş, yüzde otuzdan yukarı olanlardan yüzde yüz.

Kabul eyledikleri vadesiz ve vadeli mevduata yüzde beş ve altıdan fazla faiz verenler hakkında da lâyihada para cezaları vardır.

Ödünç para verme işlerine tavassüt edenlerin ödünç para alanlardan herhangi bir nam ile tavassüt ücreti almaları yasak olacaktır.

Tefecilik

Lâyihada tefecilik için bir fasıl vardır. Bu fasildaki maddelere göre izihsiz faizle para vermeyi itiyat eden şahıslara ve beyannamelerinde yazılı faiz hadlerinden fazla faiz alanlara veya faiz hadlerini muvazaa ile gizleyenlere tefeci denecektir.

Tefecilik suçunu işliyenler bir aydan bir seneye kadar hapse ve beşyüz liradan onbin liraya kadar ağır para cezasına mahkûm edileceklerdir. Ayrıca iki seneden beş seneye kadar amme hizmetlerinden memnuniyetlerine karar verilebilecektir.

Bu cezalar tecil edilemiyecektir. Bu suretle mahkûm olanların izin vesikaları iptal edilecektir.

Bromural
«Knoll»
25 senedenberi sinirleri teskin edici
tehlikesiz ve hervakit en çok istimal olunan bir ilâçtır.
Bromural, bitkinya takviye edilmiş ve büsbütün zararsız bir valerian müstahzarıdır.
10 ve 20 komprimeyi havi tüplerde eczanelerde reçete ile satılır.

mahkûmiyetin infazından sonra üç senenin geçmesi şarttır.

Muvakkat madde

Lâyihaya merbut şu muvakkat madde hususî ehemmiyeti haizdir gayri menkulle temin edilipte senelik faiz yüzde onbeşi tecavüz eden borçlardan vadesi hulul etmiş bulunanlar bu kanunun neşri tarihinden itibaren beş sene müddetle aşağıda yazılı şartlar dairesinde tecile tabidir.

a — Bu kanunun neşri tarihindeki bakiyei zimmet en çok yüzde dokuz faiz hesap edilir.

b — Her sene nihayetinde işliyecek faizlerin tamamı ve borcun yüzde yirmisi ödenmiş bulunacaktır, ödenmediği taktirde tecil hükümsüzdür. Teminat makamında teferrü edilen gayri menkuller üzerindeki mülkiyet hakkı teferrü tarihinden itibaren hükûm ifade etmek üzere ipoteğe tahvil edilir,

MEMLEKETTE

Bolu mutlaka bir lise istiyor

Bolu Halkevi ve orta mektep spor gezintileri...

BOLU, (Milliyet) — Halkevinin bütün şubeleri millî kültür yolunda muntazam programlarla çalışıyorlar. umuma mahsus olmak üzere Fransızca, usulü hesap ve ticarî ve hanımlarımıza dikiş biçki gibi amelî hayat bilgisi kursları açılmıştır. Alaturka ve alafranga musiki dersleri de verilmektedir.

İrfan müesseselerimizde çok güzel çalışıyorlar gayretli heyeti talimiyenin himmetlerile mekteplerin spor ve izcileri büyük bir varlık gösteriyorlar.

Bolu ve mülhakatının en büyük derdi lise mektebi olmamasıdır. Tahminen 300 ze yakın talebe hariçte okumakla ve çocuk velileri bir çok müşkülât ve külfetlere katlanmaktadırlar. Tahsile veziyeti maliyeleri müsait olmıyan bir çok sivrilmiş zekâlar da sönmektedir. Maarif Vekâleti nezdinde yapılan teşebbüsten müsmir bir netice çıkarsa Bolu ve mülhakatı çok sevinecektir. Halihazırda mevcut mektep binaları emsaline nadir tesadüf edilen muazzam ve medenî ve sihhî bilûmum ihtiyacı camidir.

Tiyatro ve sinema binası

BOLU, (Milliyet) — Belediyenin yaptırmakta olduğu sinema ve tiyatro binaları bitmek üzeredir. İkinci askerî pavyonun ikmali inşası için 23/haziran/933 te bir at koşusu tertip edilmiştir. Cümhuriyet Halk Fırkası Reisi Dr. Mitat Bey başta olduğu halde bütün teşekküller bu hususun teminine yardım etmektedirler.

Çankırı elektiriği

ÇANKIRI, (Milliyet) — Şehrimizin en büyük ihtiyacı mevcut ve her gün bozulan elektrik motorunun yenilenmesi ve ıslahı idi. Geçen sene Belediyenin bir teşebbüsü ile Ankara - Ereyli hattında batıbeli tunelinin inşasında kullanılmakta olan ve tunele elektrik temin eden motorlardan biri tunel bitince almak istiyorlardı. Tunel ikmal olunmakta ve bitmekte olduğu için Ankaradan elektrik mütehassısı Kâmuran Bey davet edilmiş bu motor gösterilmiştir. Çankırı elektrik tesisatı bu suretle islâh edilecektir.

7 kaçakçı kadın

SİİRT, (Milliyet) — Vilâyetimizde az bir müddet zarfında zabıta tarafından yedi kaçakçı kadın yakalanmıştır. Bunlardan biri "Şirnak,,lı, diğerleri Siirtlidirler. Şirnak kazasındaki kadının evinde 20 top diril yakalanmıştır.

Siirtli iki kadının mahkemesi bitmiş, her birine altışar ay hapis ve ayrıca para cezası verilmiştir.

Dul bir kadın yaralandı

SİİRT, (Milliyet) — Geçen gün Siirtte işidilmemiş ve görülmemiş bir cerh vakası vukubulmuştur. Siirdin "Şeyh halef" mahallesinden kamacı Ali namındaki şahıs ayni mahallede oturan üç çocuklu Halime namındaki dul bir kadını üç yerinden pıçakla yaralamıştır. Cürmün neden ileri geldiği henüz anlaşılamamıştır. Zabıtaca tahkik edilmektedir.

Avukatın oğlunu öldürenler

SİİRT (Milliyet)— Avukat Yusuf Efendinin oğlunu öldürmekten maznun askerî baytar kaymakam Abdükadir Beyle battaniyeci İsmailin bir senedenberi mevkufen yapılan muhakemeleri bitmiş, katlin kendileri tarafından yapıldığı anlaşılmıştır. Mevkuflar yüz ellişer lira para cezasile yedişer buçuçuk sene hapse mahkûm olmuşlardır.

Çekmecede alış veriş

ÇEKMECE, (Hususî) — İstanbulla Edirne, Çorlu, Silivri ve Çatalca arasında otobüs servisleri başladığı için Çekmecede şimdi daimî bir hareket göze çarpmakta dır. Çünkü bu otobüsler burada istasyon yapmakta ve yolcuları bir müddet burada kalarak alış veriş etmektedirler.

Aydın pamukları

AYDIN (Milliyet) — Son günlerde vilâyetimize yağan şiddetli yağmurlar ve dolu çıkmıyan pamukları kapaklamış olduğundan bu gibi pamuk tarlalarının yeniden ekilmesi lâzımgelmektedir. Yağmur bostanlara ve çiçekte olan bağlara da zarar vermiştir. Yağmurların orak zamanı olmasından buğday ve arpalara da zarar vermesinden korkuluyordu fakat dündenberi havalar açılmış olduğundan yeniden yağmur yağmazsa bu tehlike kalmamıştır.

Mebzul yagmurlar

SÖKE (Milliyet) — Bir haftadan beri devam eden yağmurlar rençberin yüzünü güldürmüştür. Bu seneki bereket tahminden pek fazladır. Son günlerde yağan yağmurlar inç itibarile 1,75 olduğu ve kışın bidayetinden bugüne kadar yağan yağmurların da 28 inçi bulduğunu memnuniyetle haber alınmıştır.

Sökede seyyahlar

SÖKE, (Miliyet) — 26 mayıs cuma günü seyyahlar Sökeye geldiler ve bir kısmı millet harabelerini ziyaret etmek için Otomobillerle Balât nahiyesine gittiler. Büyük ve parlak bir tezahürat ile seyyahlar ehali tarafından karşılandı. Binlerce halk kadın, erkek, çocuk ve hatta 70 yaşlarındaki ihtiyar neneler bile trenin muvasalâtından evvel istasyonda toplandılar, envai çiçeklerden hazırlanan büketler, mini mini yavrularımız tarafından seyyahlara verilmiştir. Belediye reisi Eyüp Beyin hazırlatmış ve uzun ve beyaz bir bez üzerine büyük harflarla yazılmış (Hoş geldiniz aziz ve muhterem misafirlerimiz) ibaresindeki levhadan seyyahlar pek ziyade memnun olmuşlardır.

Osmanlı borçları itilâfı

Büyük Millet Meclisinde Hasan Fehmi Beyin nutku..

(Dünkü nüshadan mabat)

Türk hâmillerini temsilen idare meclisinde bulunacak bir aza intihabı hakkını da ellerine almak için düyunu umumiyenin ihtiyat parasile ve muhtelif namlarla açılan sandıkların paralariyle borsalardan satın aldıkları Türk tahvilâtını düyunu umumiye meclisi elinde tutarak dört senede bir defa şehremanetinde yapılan intihapta istediği zata reyini vermek suretiyle mutlak bir ekseriyet temin ederekTürk hâmillerinin bir aza intihap hakkını da bu suretle eline almıştı.

Düyunu umumiyeye terkedilen varidata müteallik mühim noktaları da arzedeyim:

Muharrem kararnamesinde 3 No. ile gösterilen gümrük resminin arttırılması halinde hâsıl olacak fazlaı varidat:

Esasen kapitülasyonlar dolayısile Türkiye gümrük resmini arzusu gibi tezyit edemiyeceğinden ve şayet her hangi bir tavız mukabilinde tezyide muvaffak olsa varidat fazlasının düyunu umumiyeye daha evvelden terkedilmiş olması devlet için bu hususta uvez olarak fedakârlığı icap ettirmiyeceğinden yüzde 8 den ibaret olan gümrük resmi haliyle kalarak Türkiye Avrupa fabrikalarının açık pazarı halinde muhafaza edilmiştir. Makedonya ıslahatı gibi siyasî sebepler zuhurunda muvafakat ettikleri yüzde 3 zam doğruca düyunu umumiye kasalarına gider ve oradan üç Vilâyetin ıslahatına sarfedilirdi.

Bu vilâyetler Türkiyeden ayrıldıktan sonra bu resmi munzam düyunu umumîyenin varidatı esasiyesi meyanına girmiş ve gene bu cümleden olarak mahrem kararnamesinde 4 numara ile ifade olunan temettü vergisinin tezyidi halinde fazla olacak varidatın Düyunu umumiyeye ait olması hükmiyle de Maliye nezaretini temettü vergisinin ıslah ve tezyidi hususlarında teşebbüs ve enerjisini takyit ederek zaten Kapitülâsyonlar dolayısile o zaman bu vergiden maaf olan ecnebi ticarethaneler meyanında ticareti ellerinde bulunduran ekalliyetlerin de yarım asır bir müddet devlete pek cüzi bir temettü vergisi vermelerini ve bu suretle bu ekalliyetlerin servetlerini hazine aleyhine takviyeyi temin etmişlerdir.

(5) numaradaki Bulgaristan amareti vergisine yukarda işaret etmiştim. Hiç alınmamış mukabilini biizm vergiler ödemiştir.

Rumeli şark vergisi kısmen alınmış, kısmen yine bizim vergilerle ödenmiştir.

Muharrem kararnamesinin 9 numara ile ifade eylediği Sırbistan, Karadağ, Bulgaristan, Yunanistan Düyunu umumiye hisseleri bunlar borçların taksiminde kullanılan sistemin yanlışlığı dolayısile borcun resülmali Türkiye uhtesinde kalmış yalnız senelik mürettebat hiseleri tefrik edildiğinden bu memleketler borç hisselerini ekseriya vermediklerinden Türk hazinesi bunları da ödemekte devam etmiştir.

Balkan harbinden sonra da Londra muahedesinde ayni hataya düşülmüş ise de İstiklâl harbinden sonra Lozanda borç taksimi için kullanılan yeni sistemle bunların da nasıl ıslah edildiği aşağıda izah olunacaktır.

Garp sermayedarlarının Türkiyeyi Kapitülâsyonların yanında ikinci ve birincisinde daha geniş bir usul ile istismar esaslarını Muharrem kararnamesi programlaştırılmıştır.

Maliye nezaretleri kendilerinden daha kudretli ve nüfuzlu malisi her cephede müessir göründüğü Düyunu umumiye idaresini para için bir melce telâkki ederek onun vesayatı altında para tedarik edebilmek için kayıtsız ve şartsız teslim olduğundan Meşrutiyet maliyesi de dahil kırk küsur sene Düyunu umumiyede aza, ekseriya reis olan bir ecnebi İstanbul tahtı malisinin hakikî bir kralı olmuştu.

Bu şerait hasıl olduktan sonra henüz Türklerin elinde kalmış olan sair varidat menbalarını rehin alarak saltanat idaresine para vermek ecnebiler için çok kârlı ve emin bir iş olmuştu. Saltanatın da doymak bilmiyen ihtiyacı karşısında tarafeyn istikraz işlerine devam ettiler.

İkinci istikraz devresine geçmeden evvel imparatorluğun dahilde iki büyük malî teşebbüsüne kısaca işaret ettiler.

deyim:

Bunlardan biri Kırım muharebesinde çıkarılan kameleri ile bu harbin dahili borçları muharebeden sonra bu borçlar için ittihaz olunan kararda yüz de elisi hazine hesabına kayıtları terkin edilecek diğer yüzde elli için de alacakların vergi borçlarına mahsup olunduktan ibarettir. Bu formüle (Darülfünun akidesi denilmekte idi.

Diğeri, 93 muharebesinde çıkarılan kaimeler ile nakliyattan, iaşeden ahaliye olan borçlardır. Bu borçlara bir şey verilmemiş kayimelerde bir tertibe tabi tutulmadığından kıymetleri sıfıra inmiş, ahai ellerindeki kâğıtları yaktılar, iki sene sonra yalnız yüzde 25 inin vergi borçlarına mahsubu için de İstanbuldaki sarraflar ile ortakları istifade etmiştir. Hakiki alacaklılar her şeyden mahrum kaldılar.

Dikkate şayandır ki, harici borçlarına karşı en mühim vergilerini ecnebilere terkeden o idare kendi halkının alacakları için hiç bir sureti tesviye düşünmiyerek haklarını iptal etmiştir. Cümhuriyet idaresinin dahilî borçlar üzerinde ne yaptığını da neticede göreceğiz.

İkinci devre:

1299 dan Meşrutiyete kadar olan Abdülhamit zamanı istikrazları:

Bunların 62,173,090 lirası hariçten uzun vadeli istikraz ve 6,452,335 lira sı da dahildeki müessesesattan avans şeklinde olarak ceman 68,625,425 Türk altınına baliğ olmuştur. Bu devre müddet itibariyle kendisinden evvelki devre ve sonraki Meşrutiyet zamanına nisbeten miktar itibariyle daha az istikraz yaptığı anlaşılırsa da bu istikrazların şeraiti Meşrutiyet istikrazları şartlarından daha ağırdır. Teminatları daha kuvvetli olmasına rağmen ihraç kıymetleri daha eksiktir.

Müfredatı şunlardır:

1 — 1890 senesi Tahvilâtı Osmaniye 4,999,500 Türk altını itibari kıymet karşılıkları Düyunu umumiyeye tahsis suretile devredilen varidat, Bursa, Karahisar, Kırşehir, Yozgat, Kayseri, sancaları aşarı bunlardan başka gümrüklerden senede seksen bin altın.

2 — 1896 istikrazı 3,272,720 türk altını itibarî kıymet karşılıkları: Aydın, Hüdavendikâr, Selânik, vilâyetleri ağnamiyle Bursa, Karahisar, Karesi, sancakları hububatının öşrü, müteferrika aşarı, İzmir, saruhan Menteşe, Denizli, Biga sancakları palâmut, Afyon ve zeytin yağı aşarı.

3.— 1891 istikrazı 6,948,612 itibarî kıymet karşılığı: mısır vergisinin bakiyesinden.

4 — 1894 istikrazı 9,033,574 itibarî kıymet karşılığı mısır zeyla vergisi bakiyesinden,

5 — 1903 saydımahi istikrazı 2,640,000 itibarî kıymet karşılığı,

Muharrem kararnamesile Düyünu umumiyeye terkolunan yerlerden mada mahallerin balık rüsümü ve posta gibi resimlerle, tenbeki bayileri, ipek aşarından Düyünu umumiyeye terkedilmiş olan mahallerin Koca aşarı ve İzmir sancağı hububat aşarından senede 30 bin altın damğa resmin tabi evrâkın tevsi edilmesinden hasıl olacak tezyüdü rüsumunun hükûmet hissesi Düyunu umumiyeye tahsis edilmiştir.

6 — 1904 istikrazı, 2,950,000 itibarî kıymet karşılığı Konya ve Halep vilâyetlerinden ve Urfa sancağında aşarından kısmen mürettep mahaller,

7 — Bağdat demir yolları 3 tertipte istikrazları 13,064,000 itibarî kıymet karşılığıları,

1908 senesine kadar yapılmış istikrazlar için cibaye Düyunu umumiyeye terk veya tahsisen tevdi edilmiş olan karşılıkların ait oldukları borçların senelik mürettebatın fazla kalacak hükûmet hisseleri,

8 — 1905 techizat askeriye istikrazı 2640000 itibari kıymet, karşılığı vasitasız vergiler üzerine ilâve edilen techizatı askeriye kesir münzamları ile gümrüklerden mürettep bir kısım,

9 — 1901-1905 istikrazı, 5,306,664 türk lirası itibarî kıymet karşılığı Menteşe, Ayıntap sancakları ile Cuma, Serfice, Ünye, Terme kazaları aşarı ve Düyunu umumiyece cibayet edilen aşar üzerine mevzu yüzde yarım zamlardan hasıl farklar,

Yukarıda söylenen istikrazların idaresi ve karşılıklar Düyunu umumiyeye verilmiştir.

10 — 1893 Tenbeki istikrazı 1,000,000 itibarî kıymet karşılığı Bağdat, Yemen vilâyetlerine idhal olunacak tenbekilerin resimleri.

11 — 1894 gümrük istikrazı 8,600,002, itibarî kıymet karşılığı Aydın, Hudavendikâr, Beyrut, Selânik, Edirne gümrük başmüdüriyetleri hasilâtıla gümrük, emaneti varidat umumiyesinde ayrıca senede 390 bin altın,

13 — Konya ovası irva ve iska istikrazı 858,000 aslı, ikinci defa bir miktar daha zammedilmiştir. Karşılığı demir yolları kilometre teminatiyle istikrazlar için tahsis edilmiş olan aşarlardan mürettebat fazlaları,

Bu sahada hâsıl olacak aşar fazlası ve bu civarda salacak arazi esmanı,

Bu son dört kalem istikraz ecnebî müessesatı maliye ile yapılmıştır.

Bu devre ait bellibaşlı avanslar:

1 — Fenerler idaresinden iki defada: 35000 türk altın karmılığı Fenerler idaresinden hazine hissesi

2 — Buratlı maden şirketinden 80000 altın,

3— Köstence kablo şirketinden 17335 karşılığı Posta telgraf hasılâtından:

4 — Eytam sandıklarile mülkiye tekayüt sandığından muhtelif tarihlerde 2,000,000 mütecavizdir, karşılığı yoktur.

5 — Ziraat Bankasından muhtelif tariflerde beş milyonu mütecaviz iken 1340 senesine kadar muhtelif hesapla mahsupten sonra kalan bakiyeyi bütçe encümeni dört milyon lira tespit etmiştir. Cümhuriyet hazinesi de tamamen ödemiştir.

Yine Abdulhamit devrine ait demir yolları işletme kilometre teminatı:

— *Arkası var* —

İstanbul asliye mahkemesi birinci hukuk dairesinden :

Müddei diyarıbekirde tüccardan Tüfekçibaşı zade Vanlı Ethem efendinin müddaaleyh İstanbulda Asma altında Çavuş başı hanında 11 No. lu yazıhane de Kasım Aptulgani efendi aleyhine 32-928 No. ile ikame eylediği 737 lira alacak davasından dolayi namına tastir kılınan davetiyenin müddaaleyhi mümaileyhin ikametgâhı hazırının meçhuliyeti hasebile H. U. M. K. nun 141 inci maddesi mücibince ilânen tebliğine karar verilmiş ve emri muhakeme 1-7-933 saat 14 te mukarrer bulunmuş olmakla mümaileyhin yevmü ve vakti mezkûrda muhakemeye gelmediği veya bir vekil göndermediği taktirde hakkında muamelei gıyabiyeye devam edileceği tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (3893)

İstanbul 5 inci icra dairesinden :

Satılması mukarrer (S.X) markalı 1710 plâka No. lu maa teferruat bir otomobil 1-6-933 tarihinde perşembe günü saat 13 ten 14 te kadar Taksim meydanında 2 ci açık artırma ile satılacaktır. Müşterilerin mahallinde memuruna müracaatları ilân olunur. (3906)

Birinci iflâs memurluğundan :

Bugün icrası mukarrer olan ikinci toplanmada müflis Hafız zade Bedri zahit kollektif şirketi azaları tarafından konkordatu teklif edilmş olduğu için toplanma 6 Haziran 933 salı günü saat 14 te bırakılmış olduğundan teklifin müzakeresi için alacaklıların yevmi ve saati mezkûrde dairede hazır bulunmaları ilân olunur. (3924)

Askerî tebligat

İhtiyat zabitleri yoklaması

Eminönü askerlik şubesinden: İhtiyat zabitanının yoklaması için rütbe sırasile gün tahsis edilmiştir. İzdihama meydan verilmeden yoklamanın yapılması için her rütbeye tahsis edilen günlerde ümera ve zabitanın müracaatları ve gelemiyenlerin de sınıf rütbe, kıdem ve kayit numarası gibi müfassal künyelerini gösterir bir taahhütlü mektupla şubeye bildirmeleri ilân olunur.

3-6-933 cumartesi Miralay Kaymakam ve muadili rütbeler.

5-6-933 pazartesi Binbaşi ve muadili rütbeler

6-6-933 salı Kidemli ve kidemsiz yüzbaşi ve muadiler rütbeler.

7-6-933 çarşamba kidemli ve kidemsiz yüzbaşi ve muadili rütbeler

10-6-933 cumartesi kidemli ve kidemsiz yüz başi ve muadili rütbeler.

12-6-933 pazartesi birinci mülâzım ve muadili rütbeler.

13-6-933 salı birinci mülâzım ve muadili rütbeler.

14-6-933 çarşamba birinci mülâzım ve muadili rütbeler

17-6-933 cumartesi mülâzım ve muadili rütbeler.

19-6-933 pazartesi mülâzım ve muadili rütbeler.

20-6-933 salı mülâzım ve muadili rütbeler

21-6-933 çarşamba mülâzım ve muadili rütbeler.

24-6-933 cumartesi zabit vekili ve muadili rütbeler.

26-6-933 pazartesi zabit vekili ve muadili rütbeler.

27-6-933 salı zabit vekili ve muadili rütbeler.

28-6-933 çarşamba zabit vekili ve muadili rütbeler.

Beyoğlu 4 üncü sulh hukuk mahkemesinden :

Atinada Avenokefisyada Basmacı oğlu apartmanında mükim Türkiye Cümhuriyeti tebaasından Doktor Panayot Dünyas efendi vekili Avukat Bensiyon Galimidi efendi ba istida mahkemeye müracaatle müvekkili namına Loit National Bankası tarafından Cenevrede postaya tevdian İstanbula gönderilen (140) adet Anadolu demir yolları hisse senedatının İstanbul postahanesinde zayi olduğundan 12 Mayis 927 tarihinde mahkeme tarafından mezkûr hisse senetleri hakkında üç sene müddetle men'i tediye kararı verilerek keyfiyet mezkûr şirket tebliğ dilerek 16 Mayis 927 tarihinde alellusul ilân edilmiş ve bugüne kadar mezkûr (140) hisse senedinden yalnız elli altısı hakkında istihkak iddia edilmiş aşağıda numaraları yazılı (84) adet hisse senedi hakkında şimdiye kadar hiç bir müstahik zuhur etmediğinden ticaret kanununun mevadı mahsusasına tevfikan istihkak iddia edilmiyen (84) adet hisse senedatının faiz ve temettuatının müvekkiline itasını talep eylemiştir. Evrakın tetkiki neticesinde tediyesinin men'i talep olunan (140) adet hisse senedinden (56) sı hakkında istihkak iddia edildiği ve davalarının 931-715 ve 931-716 ve 932-188 numaralar tahtında derdest bulunduğu bakiye numaraları aşağıda yazılı (84) hisse senedi hakkında şimdiye kadar hiç bir müstahik zuhur etmediği ve müstedi Panayot Dunyas efendinin Atina konsolosluğunca mezkûr hisse senetlerinin İstanbul postahanesinde zayi olduğuna ve hiç bir veçhile eline geçmediğine dair yemininin icra ettirildiği anlaşılmış olmasına mebni Ticaret kanununun (437) nici maddesi mücibince Anadolu demir yollarına ait merbut listede numaraları yazılı (84) adet hisse senedinin faiz ve temettuatının Doktor Panayot Dunyas efendiye itasını ve keyfiyetin Anadolu demir yolları şirketine tebliğile ayrıca ilânına 24-5-933 tarihinde karar verildi. Keyfiyet ilân olunur. (3914)

İstihkâk iddea edilmiyen hisse senedatı:

Birinci seri: 1739, 5139, 7755, 12451, 16354, 16355, 17138, 20863, 20864, 21153, 34894,34895,34896,35951,36489, 37381,37382, 37383, 37384, 38620, 40010, 40589, 42788, 42789, 42790, 49877, 49878, 49879, 54888, 54889, 54891, 54892, 54893, 54894, 56029, 56031,56032,56033,61079,61311, [illegible] 61924, 61925, 61926, 61927, 61928, 61929, 61930, 61931, 56034, 61032, 61934, 61935, 61936, 61937, 63632, 63633, 64[illegible], 64640, 64641, 68294, 68295, 68296, 69801, 69802, 69804, 76932, 76933.

İkinci seri : 97214, 99392, 100291, 100292, 105721, 105724, 109556, 111315, 111316, 114120, 116859.

Üçüncü seri : 123314, 128721, 128330

Milliyet'in romanı: 16

ERKEK KISMI SARIŞINA BAYILIR

Yazan: Anitaloos — *Tercüme: Kamran Şerif*

çok yerlere götürüyorlar, insan memnun oluyor, kendini eğlenmiş sayıyor. Sonra eve dönüp şöyle bir bakınca insan hediye namına elinde 20 franklık bir yelpazeden, bir de lokantalarda bedava verdikleri bebekten başka bir şey bulamıyor.

Onun için insan Pariste gözünü açmalı, yoksa o kadar çok eğlenir ki hiç bir yeri göremez!

Düşündüm, taşındım: Gene bizim Amerikalı erkeklerin üstüne erkek olmaz. Vakıa eli öpülmek insanın çok çok hoşuna gidiyorsa da elmas veya zümrüt bir bileziği insan ömrü oldukça kullanır.

Hem ben artık Pariste kim olursa olsun hiç bir erkekle sokağa çıkmamalıyım. Mister Eisman gelecek hafta burada bulunacak. Kendisi bana tenbih etti.

— Kız kısmı ancak münevver erkeklerle sokağa çıkmalıdır ki zihni açılsın! dedi. Halbuki bir kızın zihnini açabilecek bir erkeğe bu otelde pek tesadüf edemiyeceğim galiba! Yarın öteberi almağa çıkacağız. Doğrusunu isterseniz, hem Mister Eisman'ın istediği gibi bir kızın zihnini açabilecek, hem de ayni zamanda bizi öteberi almağa götürecek bir erkek bulabileceğimizi hiç, amma hiç! ummayorum..

29 Nisan

Dün mühim bir gündü. Dorothy ile ufak tefek almak için sokağa çıkmak üzere hazırlanıyorduk. Derken telefon çaldı.

— Lady Franciş Beekman aşağıda... Yukarı çıkmak istiyor! dediler!

Doğrusu çok şaşırdım. Daha doğrusu verecek cevap bulamadım.

— Pekâlâ! dedim.

Meseleyi Dorothy'ye söyledim. Onunla kafa kafaya verdik. Anlaşılan Lady Françis Beekman denilen kadın, şu Londrada beni çok beğenen ve o kadar çok beğendiği için bana bir de elmas taç alan zatın, yani Lord Françis Beekman'ın karısı idi. Demek kadın elmas taç meselesini işitmiş ve o hızla Londradan kalkıp buraya kadar gelmiş!

Demeğe kalmadı, kapı küt! küt! diye vuruldu.

— Giriniz! dedik.

Lady Francis Beckman içeri girdi. Sinema aktörü Bill Hart'a dehşetli surette benziyen iri yarı bir kadındı. Dorothy'ye sorarsanız Lady Francis Beekman'ı o da Bill Hart'a benzetiyor ama, onun fikrince kadın daha ziyade Bill Hart'ın beygirini andırıyor. Kadın beni görür görmez dedi ki:

— Ya elmas tâci şu dakikada verirsin, yahut kıyameti koparırım, seni rezil ederim... Bu işte her halde bir bityeniği olacak. Bugüne bugün Sir Francis Beekman'ın otuz beş senelik nikâhlı karısıyım, bu müddet zarfında kendisinin bana verdiği son hediye nişanımızda taktığı yüzük oldu!

Bunun üzerine Dorothy ağzını açtı:

— Hanım, dedi, şunu bil ki Yahudi donanmasını (1) batırmak senin için nasıl imkânsızsa arkadaşımı rezil etmek te o derece elinden gelmez!

Dorothy'nin böyle beni göklere çıkarışı doğrusu koltuklarımı kabarttı. İki kızın böyle bizim yaptığımız gibi biribirinden yana çıkıp biribirine yardım etmesi kadar parlak bir şey olamaz. Çünkü Lady Francis Beekman ne kadar kuvvetli olsa da, Yahudi donanması gibi koca bir donanmayı batıramıyacağına her halde akıl erdirmiş olacak ki artık beni rezil etmekten bir daha bahsetmedi. Bunun üzerine beni mahkemeye vereceğini, haksızlığı o yolda tamir edeceğini söyledi. Bunun üzerine ben de:

— Eğer bu başımdaki şapkayla mahkemeye gidersen hâkim; Sir Francis Beekman'a: "İyi vardın da şu kızcağıza baktın!,, diyecek galiba... dedim.

Dorothy de:

— Hanım. Arkadaşımın hakkı var. Bu şapka sana davanı kaybettirecek galiba.... dedi.

Bunun üzerine Lady Francis Beekman epeyi kızar gibi oldu. Kocasını çağırtacağını söyledi. Anlaşılan Sir Francis Beekman karısının işi çaktığını çakar çakmaz av avlamak ihtiyacile kendini Skoçya'ya dar atmış. Dorothy bu kadarını öğrenir öğrenmez kadına:

— Ayol, dedi, kocanızı o müsrif insanlar arasına nasıl gönderdiniz? (2)

Sonra gülerek ilâve etti:

— Vallahi, beni dinlerseniz kocanızı yalnız bırakmayım... Sonra karışmam, orada kendi gibi bir kaç müsrif daha bulup hep birden yarım "peni,,nin (3) altından girip üstünden çıkarlar ha!...

Böyle Lady Francis Beekman gibi kendini bilmez insanlarla karşılaştıkmı Dorothy'yi konuşsun diye kışkırtırım. Çünkü Dorothy kendini bilmez insanlara kendi dillerile lâf söylemesini benim gibi kendini bilen bir kızdan daha iyi becerir.

Dorothy sözüne devam etti:

— Sir Francis Beekman'a nafile haber göndermeyiniz.. Eğer benim arkadaşım onu yolmak isteseydi, emin olun ki kocanızım elinde kupkuru bir asalet ünvanından başka bir şeyi kalmazdı!

Onun sözüne ben söz aldım:

— Evet, dedim, ben Amerikalı bir kızım. Biz Amerikalılar ünvana ehemmiyet vermeyiz. Washington'un asalet ünvanı olmadıktan sonra bizim nediye olsun!

Bu esnada Lady Francis Beekman'ın hiddeti gittikçe artıyordu.

O zaman dedi ki:

(Devamı var)

(1) Dorothy burada yarımyamalak bildiği bir sözü tekrar ediyor. "İngiliz viçre donanmasını batırmak,, sözü mühâl olan bir şeyi anlatmak için kullanılır. O da bunu söylemek istiyor, fakat "İsvlçreli,, manasına gelen Swiss kelimesini, "Fahudi,, manasına gelen Jewish kelimesile karıştırıyor. Sarışın kız da arkadaşından daha karacahil olduğu için o da Yahudilerin büyük bir donanması var zannediyor! - K. Ş.

(2) Skoçyalılar o kadar cimridir ki bunu bir kere daha hatırlatmakta beis görmiyorum — K. Ş.

(3) Takriben 100 para!

3 üncü kolordu ilânları

İstanbul, Beyoğlu ve Üsküdar cihetinde tekmil kıt'alar müesseseler ve mekteplerin un, ekmek, erzak ve yemlerinin ambarlarından kıt'a kilerlerine kadar bir senelik nakliyesi kapalı zarfla münakasaya konmuştur. İhalesi 10 Haziran 933 cumartesi günü saat 11 dedir. İsteklilerin şart namesini görmek üzere her gün ve münakasaya girmek için o gün ve vaktinden evvel teminatlarile Fındıklıda 3 K. O Sa. Al komisyonuna gelmeleri. (164) (2208) 2848

* * *

37 nci Alay Sa. Al. Kom. dan: Aydındaki kıt'at ihtiyacı için 112,000 kilo un kapalı zarfla münakasaya konmuştur. İhalesi 5 haziran 933 pazartesi günü saat 15 te Aydında Alay karargâhında yapılacaktır. İsteklilerin şartnamesi ni görmek için Ankarada M. M. V., İstanbul 3. K. O., İzmir Mst. Mv. Sa. Al. komisyonlarile Dinar, Burdur, Saray köy askerlik şubelerine ve münakasaya girmek için tayin edilen günde ve vaktinden evvel 756 lira teminatlarile teklifleri Aydında 37 nci Alay Sa. Al. komisyonuna gelmeleri. (3058) (2210) 2850

* * *

Harbiye ve merbutu mektepler ihtiyacı için dokuz kolem taze sebze 7-6-933 çarşamba günü saat 14,30 da aleni münakasası yapılacaktır. Şartnamesini görmek için isteklilerin belli vaktinde komisyonda hazır bulunmaları. (645) (2250) 2937

* * *

Çatalca Mst. Mv. kıt'aları için kapalı zarfla münakasaya konan 40 bin kilo Sığır etine teklif edilen fiyat pahalı görüldüğünden pazarlıkla alınacaktır. İhalesi 31 Mayıs 933 çarşamba günü saat 12 dedir. İsteklilerin şartnamesini görmek üzere her gün ve pazarlığa girmek için o gün ve vaktinden evvel Fındıklıda 3. K. O. SA. AL. KOM. nuna gelmeleri. (186) (2458)

* * *

1. F. ihtiyacı için açık münakasa ile 20 ton Kriple maden kömürü alınacaktır. İhalesi 21 Haziran 933 çarşamba günü saat 11 dedir. İsteklilerin şartnamesini görmek üzere her gün ve açık münakasaya girmek için o gün ve vaktinden evvel teminatlarile Fındıklıda 3. K. O. SA. AL. KOM. nuna müracaatları. (187) (2464)

* * *

1. Muhabere Alayı güvercinleri ihtiyacı için pazarlıkla 2000 kilo mercimek 500 kilo darı, ve 200 kilo buğday alınacaktır. İhalesi 1 Haziran 933 perşembe günü saat 11 de dir. İsteklilerin şartnamesini görmek üzere her gün ve pazarlığa girmek için o gün ve vaktinden evvel Fındıklıda 3. K. O. SA. AL. KOM. nuna gelmeleri. (188) (2463)

* * *

41. F. SA. AL. KOM. dan: Niğde'deki kıt'at ihtiyacı için 190,000 kilo ekmek kapalı zarfla münakasaya konmuştur. İhalesi 17 Haziran 933 cumartesi günü saat 14 te dir. İsteklilerin şartnamesini görmek üzere her gün ve münakasaya girmek için o gün ve saatinden evvel Niğde de F. SA. AL. KOM. nuna gelmeleri. (3073) (2460)

* * *

Haydar Paşa ve Gümüş suyu Hastahanelerile 1. F. için kapalı zarfla münakasaya konan 68000 kilo Koyun etine teklif edilen fiyat pahalı görüldüğünden pazarlıkla alınacaktır. İhalesi 31 Mayıs 933 çarşamba günü saat 11.30 dadır. İsteklilerin şartnamesini görmek üzere her gün ve pazarlığa girmek için o gün ve vaktinden evvel Fındıklıda 3. K. O. SA. AL. KOM. nuna gelmeleri. (185) (2459)

Tayyare Cemiyeti Piyango Müdürlüğünden:

Nümune ve şartnameleri veçhile dört kalem evlenme evrakı tab ettirileceğinden taliplerin 30 Mayıs 933 salı günü saat 15 te Komisyona müracaatları. (2418) 3189

KAPPS Alman kitapçı, Alman kitapları en ucuz satar, Beyoğlu, İstiklâl caddesi 390, İsveç sefareti karşısında. (2647) 2586

İst. Mr. Kumandanlığı Satınalma kom. ilânları

Tophane askerî fırını için 2400 çeki odun 11 Haziran 933 pazar günü saat 14,30 da kapalı zarfla alınacaktır. İsteklilerin şartname görmek için her gün ve münakasaya girişeceklerin belli vaktinden evvel teklif mektuplarının komisyon riyasetine vermeleri. (637) (2225) 2882

* * *

Harbiye ve merbutu bulunan mektepler ihtiyacı için otuz bin beş yüz kilo süt ve beş bin beş yüz kilo yoğurt 13-6-933 salı günü saat 14,30 da ayrı ayrı açık münakasaları yapılacaktır. Şartnamesini görmek için isteklilerin ve münakasaya girişeceklerin belli vaktinde komisyonda hazır bulunmaları. (648) (2321) 3056

* * *

Topçu Atış mektebinde teraküm eden 150 araba gübre 12-6-933 pazartesi günü saat 16 da müzayede ile satılacaktır. Görmek istiyenlerin her gün mektebe müzayedeye girişeceklerin belli günün saatinde Merkez K. Satınalma komisyonuna müracaatları. (653) (2324) 3059

Kuleli askerî lisesinde mevcut 205 kalem muhtelif cins eşya müzayede ile 12-6-933 pazartesi günü saat 15 te yapılacaktır. İsteklilerin eşyaları görmek için Kuleli Lisesine müzayedeye girişeceklerin belli vaktinde komisyona müracaatları. (652) (2325) 3060

* * *

Halıcıoğlu İhtiyat zabit mektebinde teraküm eden yetmiş araba gübre 12-6-933 pazartesi günü saat 14 te müzayede ile satılacaktır. Görmek istiyenlerin her gün mektebe ve müzayedeye gireceklerin belli vaktinde Merkez Satınalma komisyonuna müracaatları. (654) (2326) 3061

* * *

Topçu Atış mektebinde teraküm eden 600 adet boş benzin tenekesile 300 adet boş sandık 12-6-933 pazartesi günü saat 10 da müzayede ile satılacaktır. Görmek istiyenlerin her gün mektebe müzayedeye girişeceklerin belli vaktinde Merkez satınalma komisyonuna müracaatları. (651) (2327) 3062

SADIKZADE Biraderler Vapurları
KARADENİZ POSTASI
DUMLU PINAR
vapuru
1 Haziran Perşembe günü saat 18 de Sirkeci rıhtımından hareketle Zonguldak, İnebolu, Samsun, Ordu, Giresun, Trabzon, Sürmene, Rize limanlarına azimet ve avdet edecektir.
Fazla tafsilât için Sirkeci Meymenet Hanı altında acentalığa müracaat. Telefon: 22134. (3918)

SEYRİSEFAİN
Merkez acenta: Galata Köprübaşı B. 2362. Şube A. Sirkeci Mühürdar zade H. 2,3740.
TRABZON POSTASI
Cumhuriyet
31 MAYIS ÇARŞAMBA 18 DE Galata rıhtımından.
İZMİR - MERSİN POSTASI
ÇANAKKALE
2 HAZİRAN CUMA 10 DA İdare rıhtımından kalkarlar.

ZAYİ — Istanbul gümrüğünden alınan 19953 No. 24-5-33 tarihli beyanna meye ait 581966 No. vezne makpuzu zayi olmuştur. Yenisi alınacağından hükmü yoktur. İsak Varon ve Mahtumları. (3904)

Beyoğlu Tapu ve Kadastro baş memurluğundan: Kasımpaşada eski Kamerhatun yeni bostan mahallesinin Mavi sokağında eski 15,17 yeni 17,19 No. lu iki bap hanenin tapuda kaydi olmadığından senetsiz tasarrufat ahkâmı tatbik edileceğinden mahalli mezkûr hakkında iddeayi tasarruf eden kimselerin 27-5-933 tarihten itibaren yirmi gün müddet zarfında vesaiki tasarrufiyelerile birlikte idareye 932-5282 No. ile müracaatları ilân olunur. (3895)

İstanbul Belediyesi ilânları

Eminönü Kaymakamlığından Sarı demir mahallesinin kutucular içinde elli iki No. lu dükkânda bulunan Muharrem Efendinin yol parasından olan borcu için tahti hacze alınan üç kebir tel Dolap Haziranın beşinci pazartesi günü mahallinde bilmüzayede satılacağı ilân olunur. (2467)

5 ilâ 8 Haziran R. Hisarı ve civarı heyeti ihtiyariye odasında
10 „ 13 „ Boyacıköy, Emirgan, Reşitpaşa Süme, mevkiinde.
14 „ 15 „ İstinye temizlik işleri mevkiinde.
17 „ 21 „ Yeniköy, Ayanikola, mollaçelebi belediye mevkiinde.
22 „ 25 „ Tarabya ve civarı mahalli mahsusta.
26 „ 27 „ Kireçburnu mahalli mahsusta.
28 Temmuz 3 Büyükdere ve civarı merkezi dairede.
4 ilâ 10 Temmuz Sariyer, Maden ve civarı mevkii mahsusunda.
11 „ 12 „ Yenimahalle heyeti ihtiyariye odasında.
13 „ 15 „ Rumeli Kavağı heyeti ihtiyariye odasında

Sarıyer Belediye Müdürlüğünden: Balâda gösterilen günlerde esnafın ellerindeki vezin aletlerile ve sair alât memuru tarafından bilmuayene rüsumu alınmak suretile damgalanacağından tayin olunan mahallere müracaatları ilân olunur. (2466)

Eyüpte Ebussut Efendi mektebi	:	Teminat 3	Lira
Beyoğlunda Emin Cami mektebi	:	„ 4,5	„
Çarşambada Abdürrahim efendi medresesi 10 No. oda	:	„ 3	„
Süleymaniyede Giridi Mehmet efendi mektebi	:	„ 3	„
Edirnekapıda kariye medresesi 2 numaralı odası	:	„ 1,5	„
Çemberlitaşta 74 No. dükkân	:	„ 4	„
Kocamustafa Paşada Emine Hatun mektebi	:	„ 2	„
Fatihte Celep Mehmet ağa medresesi	:	„ 13,5	„
Vefada Girazlı Mehmet medresesi	:	„ 16,5	„
Sultanahmet Han evvel mektebi bir ve iki numaralı odalar.	:	„ 2	„
Ortaköyde Mecidiye mektebi	:	„ 13,5	„
Fatihte Kazasker Hasan efendi medresesi 1 No. lı odası	:	„ 1,5	„
Çiçekpazarında Haseki Mustafa Ef. mektebi	:	„ 27	„
Arnavutköyde 23/24 numaralı hane	:	„ 5,5	„
Üsküdarda Feridun ağa kütüphanesi	:	„ 2	„
Çarşambada Abdürrahim Efendi medresesi 7 No. lı odası	:	„ 3	„
Çarşambada Abdürrahim Efendi medresesi 5 ve 6 numaralı odaları.	:	„ 5,5	„

Yukarda yazılı mahaller kiraya verilmek üzere açık müzayedeye konulmuştur. Talip olanlar şeraiti anlamak üzere her gün levazım müdürlüğüne, müzayedeye girmek için de teminat makbuz veya mektubu ile 19-6-933 pazartesi günü saat on beşe kadar daimî encümene müracaat etmelidirler. (2465)

Milli Müdafaa Vekâleti Hava Müsteşarlığından:
Kısım: 1

Istanbul - Eskişehir - Ankara
27 Mayıs 933 ten itibaren
Türkiye hava postaları
Cumartesi, Pazartesi, çarşamba

Şarka doğru İstanbul - Ankara Hareket	Muvasalat	ISTASYON	Garba doğru Ankara - İstanbul Hareket	Muvasalat
8:30	9:40	Yeşilköy " İstanbul „	16:30	17:40
10:00	11:10	Eskişehir	15:00	16:10
		Ankara		

Taşhandan saat 14:30 da hareket edecek olan hava hattına ait hususî otomobil " Ankara Palâs „ oteline uğrayarak yolcuları ücretsiz olarak Tayyare meydanına getirir. 2408

3184

Deniz Levazım Satınalma Komisyonundan:

3000 Ton Lavemarin kömürü : 7 Haziran 933 çarşamba günü saat 14 te (Kapalı zarf).

Deniz kuvvetleri ihtiyacı için kapalı zarf usulile mübayaa edilecek olan 3000 ton Lavemarin kömürüne ait şartnameyi görmek istiyenlerin her gün ve itaya talip olanların dahizasında yazılı gün ve saatte Kasımpaşada Deniz Levazım satınalma komisyonuna müracaatları. (2182) 2874

Dr. ARA NİŞANYAN
Beyoğlu Tokatlıyan oteli yanında mektep sokak 35 No. lı muayenehanesinde hastalarını sabahtan akşama kadar kabul ve tedavi eder. Telefon 40843
(2995) 2656

Sıhhat ve içtimaî Muavenet Vekâletinden:

Mülga Etibbanın hizmeti mecburesi hakkındaki kanunun 1 inci maddesi mücibince yapmakla mükellef olduğu mecburî hizmeti yapmaktan çekinmesi üzerine mezkûr kanunun 4 üncü maddesi muktezasınca 14-4-1928 tarihinden itibaren beş sene müddetle icrayi san'atından men olunan Tıp Fakültesi 1341 senesi mezunlarından İbrahim oğlu Doktor Abut Hayyat Beyin mezkûr müddeti bitirmiş olmasına binaen hakkındaki kararın kaldırılmış ve serbestçe icrayi san'atına müsaade edilmiş olduğu ilân olunur. (2450)

Ankara Milliyet Postası

Ankaralının Defteri

Padişah Meclisi tanımalıdır!

Padişah aleyhinde alenen söz söylenir mi? — Padişah Meclisi tanımazsa ne olacak?

Ankara, 30. K. sani. 1921

İtilâf devletleri Türkiyeyi Londrada toplanacak konferansa davet ediyorlar. Fakat Türkiye namına kim gidecek? Ankara mı, İstanbul mu, yoksa her ikisi mi? Ankaranın kanaatine göre Türkiyenin yegâne, meşru ve hakikî mümessili Büyük Millet Meclisidir. Büyük Millet Meclisi Reisi Mustafa Kemal Paşa; İstanbulda Sadrazam Tevfik Paşaya mühim bir telgraf yazmış.. Bu telgrafta her şeyden evvel zatı şahanenin Türkiye Büyük Millet Meclisini tastik etmesini istiyor. Ondan sonra Londra konferansına iştirakimizin şekli hakkında bir karar verilir.

Tevfik Paşaya çekilen telgrafnamenin esasları şudur:

1 — Zatı şahane kısa bir Hattı Hümayun ile meclisin meşruiyetini tastik ve ilân edecek.

2 — Bu cihet ilân edildikten sonra saltanat hanedanının işleri de şöylece tanzim edilir: Padişah gene İstanbulda kalacak.. Her türlü salâhiyet ve kudretin sahibi olan Büyük Millet Meclisi Ankaradadır. İstanbulda kabine namile bir heyete lüzum yoktur. Padişahın yanında Büyük Millet Meclisinden vazife ve salâhiyeti haiz bir heyet bulundurulacak..

3 — İstanbul şehrinin ve havalisinin [illegible] şekli sonra düşünülür.

4 — Büyük Millet Meclisi — bu şerait padişah tarafından kabul edildikten sonra — esasen bütçemizde yeri olan hanedanı saltanat ve bütün memurlar tahsisatını ödeyecektir.

Padişahlık ve hilâfet hakkında söz söylemek, mütalea beyan etmek, sanki, günah bir şey oluyor. Asırların yüreğimize yerleştirdiği iman tesirile olacak, iş bu raddeye gelince, hiç olmazsa susmayı tercih ediyoruz. Padişaha, Büyük Millet Meclisinin meşruiyetini kabul et, diyoruz. Ya kabul etmezse, bizim vaziyetimiz, onun vaziyeti ne olacak?.. İşte ananevî tevekkülden, körü körüne bir inandan bir türlü ayrılamıyan bazı meb'uslar endişe ile bu suali sordular... Bu endişelere cevap verecek meb'uslar, bereket versin ki, artık ekseriyeti teşkil ediyor. İzmit meb'usu Sırrı Bey hepsinden evvel atıldı:

— *"... Eğer padişah teklifimize karşı sükût eder, yahut aksini teviç ederse, o vakit tebeasını kendi rızasile ecnebi esaretine bırakan, askerini ecnebilere teslim eden, tebeası üzerindeki hakkı kazasından feragat eden İmamülmüslimin ne olacağını ülemadan sorarız. Verecekleri fetvaya göre amel ederiz!„*

İzmit meb'usu Sırrı, Trabzon meb'usu Hüsrev Beyler

Trabzon meb'usu Hüsrev Beyin (şimdi Tahran Büyük Elçisi) izahları daha şümûllü, daha kuvvetli oldu. En nihayette söz alan Mustafa Kemal Paşa; söylediği uzun, kat'î, fakat yumuşak ifadeli nutku; meclisteki bütün endişeleri teskin etti.

* * *

Düşüncelerde kolaylıkla sezilen bir ilerileyiş var:

Padişaha en çok taraftar olanlar bile vaziyeti şöyle muhakeme ediyorlar:

İngilizler vaktile Mısırda, Efganistanda, sonra da Hicazda yapmak istediklerini, şimdi de İstanbulda tatbik etmek istiyorlar. Halifeyi bir alet, bir oyuncak yapmıya karar verdiler. Hilâfet makamında bulunan zat nüfuzu nazar sahibi değildi. Kuvveti kendi milletinin sinesinde değil, düşmanların ağuşunda sandı. Onların kolları arasına atıldı. Milletinde, memleketinde başka bir kuvvet tasavvur etmediği için nefsinin ve hanedanının hayatını kurtarmak sevdasına düştü. İngilizlerin açtığı himaye kucağı; toplarla, zırhlılarla mücehhezdi. Hattâ veda için padişahın huzuruna çıktığı zaman, Mustafa Kemal Paşaya da pencereden İngiliz zırhlılarının saraya döndürülmüş olan toplarını göstermişti! Padişah o vakit tevehhüm etti, korktu. Fakat böyle bir mazeret şimdi mevzuubahis olur mu? Millet, yeni misallerle kudretini yeniden gösterdi. Eğer bundan sonra da padişah eski inat ve kararında sebat ederse, neticelerinin mes'uliyeti yalnız kendi omuzlarında kalır!

* * *

Padişahın hakikî vaziyetini, hakikî fikrini anlamak için onu böyle bir imtihandan geçirmek lâzımdı. Fakat padişahın muvafakat cevabı vereceği hakkında ümit besliyenlerin sayısı pek azdır. Eğer tarihî hâdiseler hesap ve mantık mülâhazalarile idare edilseydi, bir çok tarihî neticeler ve hükümler büsbütün başka türlü olurdu. Bu işte padişahlık tahtında bulunan Vahdeddinin karakterini, tıynetini, mazisini de hesaba katmak lâzımdır.

MİLLİCİ

Ziraat enstitüleri

ANKARA, 29 — Yüksek ziraat enstitüleri teşkilâtı hakkındaki lâyiha ziraat encümenince kabul edildi. Lâyihaya göre enstitü Ziraat Vekâletinin mürakabesinde hükmî şahsiyeti haiz olacak, bağış lama ve vasiyeti kabul edebilecektir. Tedris ve idare uzuvları devlet memurları hukukuna malik bulunacaktır. Enstitüler tabiî ilimler, ziraat, baytar ve ziraat sınıfları namile dört fakülteden mürekkep akademik bir müessese olacaktır.

Talebe en çok hangi artisti seviyor?

Ankarada dikkate şayan bir istatistik..

Bir senede Hükûmet Merkezinde nekadar kız ve erkek talebe sinemaya gitti?

ANKARA, 28 (Milliyet) — Ankarada aile ve aile çocuklarının devam edecekleri eğlence mahalli hemen yok gibidir. Bir ailenin efradile birlikte temiz ve nezih bir şekilde tatil zamanları bir yerde hoşça vakit geçirmesi bir ihtiyaçtır. Bu gün yüksek sınıfın devam ettiği ve haftanın muayyen birkaç saatine inhisar eden bir Ankara Palas çayından başka Ankarada böyle bir yer gösterilemez. Binaenaleyh sinemalara hücum bir zaruret bugün nihayet yetmiş bin nüfuslu bir ihtiyaç şeklinde neticelenmiştir. Cuma, pazar günleri ve diğer günler akşamları ve bilhassa geceleri şehrin iki sineması dolup dolup boşalır. Ankara bugün nihayet yetmiş bi n nüfuslu bir şehirdir, Buna rağmen sinemaya devam edenlerin adedi bu nüfusa nazaran mühim bir yekûn teşkil etmektedir. Sinemanın müsbet ve menfi tesirleri hakkında terbiye doktoru Hilmi Malik Beyin hazırladığı eseri gördük ve mumaileyhin tetkikatından çıkan neticeleri merakla okuduk. Yapılan tetkikata göre sinema bilhassa mektep talebeleri üzerinde müessir olmaktadır. Bin beş yüz ilk, orta ve lise talebesi arasında yapılan bir anket neticesinde görülmüştür ki; Ankarada bir metkep talebesi doksan dokuz film görmüştür. Bu filmlerin üçü türkçe, yirmi yedisi almanca, otuz ikisi ingilizce, onu da fransızcadır. Erkek talebeler kızlardan ziyade sinemaya devam etmişlerdir. Bunların yüzde elli yedisi yalnız başlarına, veyahut arkadaşlarile, kızların yüzde sekseni ailelerile ve yüzde beşi de arkadaşlarile sinemaya gitmişlerdir. İlk mektep talebeleri arasında sinema yıldızlarına benzemek isteyenlerin nisbeti yüzde iki, orta ve lise müdavimleri arasında da yüzde on dokuzdur.. Gerek kız, gerek erkek talebenin tercih ettikleri filmler çok defa komedi, komik, dünya havadisleri, ve sonra, hayata temas eden ciddî filmlerdir. Talebelerin hoşuna giden sinema yıldızları pek çoktur. İsimleri verilen yıldızların yüzde elli ikisi Amerikalı, yüzde on altısı Alman, yüzde on üçü Fransız, yüzde on üçü de Türktür. Bu yıldızlar içinde isimleri en ziyade söylenenler; Greta Garbo, Lilyan Harvey, Çarli Çaplin, Maurice Chevalier, Damita, Anitapaj, Fairbanks'tır. Bu yıldızlardan kadınlar kızlarımız, erkekler de delikanlılarımız üzerinde tesir yapmışlardır. Tavırlar, hareketler, yürüyüşler, saç ve bıyıklarda hep onlar taklit edilmektedir. Kaba, sert ve şiddetli filmler bilhassa küçük yavrular üzerinde müessir olmakta, onları geceleri rahatsız ederek nihayet korkak ve çekingen yapmaktadır. Anlaşılıyor ki sinema en müessir bir propaganda vasıtasıdır. Amerika, Rusya, Almanya, Fransa, Danimarka ve hattâ Yunanistanda sinema bir mektep haline getirilmiştir.. Millî terbiye, sınaî, zirai kültür, haricî ve dahilî siyaset hususunda sinemalardan bu hükûmetlerin aldıkları neticeler şayanı hayrettir. Anlaşılıyor ki sinemaların her gün dolup boşalmasında çok kuvvetli bir psikoloji vardır. İnkılâbımızı haricî tesirlerden korumak, halka iyi fikirler aşılamak için sinema kadar kudretli propaganda vasıtası olamaz.

* *

Kulüp Sinemasından çıkış

Ankarada Yeni Sinema önünde kalabalık

Ankarada Muhafız süvari bölükleri zabitleri arasında manej sitipli ve mâni atlatma müsabakaları yapıldı. Resimlerimizden biri zabitleri süvari müfettişi Mürsel Paşa ile bir arada, öbürü de bir zabiti mâni atlarken göstermektedir.

İş Bankası kumbara ikramiyelerini bir misli çoğaltarak 10,000 liraya çıkardı

Bundan sonra her keşidede 5000 lira ikramiye verilecektir

Her keşidede " 207 „ kumbara sahibi ikramiye alacaktır.

Mükâfatlar

[Her keşidede]

Birinci mükâfat		1000 L.
İkinci „		250 „
10 kişiye	(100 erden)	1000 „
20 „	(50 şerden)	1000 „
175 .	(10 ardan)	1750 „
		5000 L.

[Kuralar eskisi gibi 1 nisan ve 1 teşrinievvel tarihlerinde çekilecektir.]

3103

EV İDARESİ SERGİSİ

Ankarada Şehir Lokantası Salonlarında

1 Hazirandan 9 Hazirana kadar.. Görmeğe gidiniz.

MECCANEN

İncili Şerif

kitabını göndermek için adresimize yazınız:
Maison de la Bible Dpt. T. 2.
GENEVE (SUISSE)
2894 [3332]

47 derecelik

İstafilina RAKISI

Litresi 235 Kr.

Memleketin en nefis içkisidir. Çünkü fıçılarda dinlendirilmektedir. [3492]

3036

Istanbul Gümrükleri Başmüdürlüğünden:

10-5-933 tarihli ilân muci bince 27-5-933 tarihinde müzayedeye konacağı bildirilen 928 senesi nihayetine kadar Gümrüklerde toplanıp satılığa çıkarılan eşyalardan mülga tarifenin 4 üncü faslma ait 455 lira 80 kuruş kıymeti muhammeneli 81 kap muhtelif meyva ve sebze konserveleri talip zuhur etmemesine binaen 8-6-933 perşembe günü tekrar müzayedeye vazedilecektir.

Taliplerin kıymeti muhammenenin yüzde yedi buçuğu nisbetinde pey akçesini hamil en yevmi mezkûrda saat 14 te Başmüdürlükte müteşekkil satış komisyonuna müracaatları. (2443)

Devlet Demiryolları İdaresi İlânları

Ham Manyezit nakliyatına tenzilât

1 - 6 - 933 tarihinden Ağustos 933 nihayetine kadar Derince veya Mersin istasyonlarına mürettep olmak ve ton başına alınacak ücret 500 kuruştan az olmamak şartile her hangi bir istasyondan D.D. /46 numaralı tarifenin şartları dahilinde yapılacak manyezit nakliyatına C baremi üzerinden yüzde 40 tenzilât yapılacaktır. İstenilen tafsilât istasyonlardan öğrenilebilir. (2471)

İhtira ilânı

"Serenler" hakkında istihsal olunan 30 Mayıs 1931 tarih ve 1189 numaralı ihtira beratı bu defa mevkii fiile konmak üzre ahere devrüferağ veya icar edileceğinden talip olanların Galata'da Çinili Rıhtım Hanında Robert Ferriye müracaatları ilân olunur. (3899)

Umumi Neşriyat ve Yazı İşleri Müdürü ETEM İZZET
Gazetecilik ve Matbaacılık T. A. Ş.